БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 202 (7649)
29 АВГУСТ
СЕШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқи шахтёрларидан ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси Иосиф Виссарионович Сталинга (1-нчи бет).

У. Юсупов. — Суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришда янги давр (2 ва 3-нчи бетлар).

Х. Кямилев. — Тинчлик ва озодлик куйчиси Нозим Ҳикмат (2-нчи бет).

Совет Ҳукуматининг Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматига нотаси (2-нчи бет).

Пахта йиғим-теримига большевикча уюшқоқлик блан киришайлик (3-нчи бет).

Демократик Германия Миллий Фронтининг Миллий конгрессида (4-нчи бет).

Пальмиро Тольяттининг соғлиғи ҳақида (4-нчи бет).

Қуриядаги воқиалар (4-нчи бет).

Қишлоқдаги оммавий-сиёсий ишларни пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари даражасига кўтарайлик

Социалистик мамлакатимизнинг коллективлашган қишлоқ хўжалиги кундан-кун янги-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Социалистик қишлоқ хўжалигимиз эришган ютуқлар беҳисобдир. Ҳечқандай капиталистик мамлакат қисқа вақт ичида бундай ютуқларни қўлга киритгани йўқ ва киритиши ҳам мумкин эмас. Бу оламшумул тарихий ғалабалар фақатгина совет тузуми туфайли, большевиклар партияси туфайлигина қўлга киритилди.

Ўзбекистон партия ташкилоти ВКП(б) Марказий Комитетининг етакчилигида, улуғ Сталин раҳбарлигида жуда катта ютуқларга эришди. Республика партия ташкилоти сўнгги йилларда сон жиҳатидан ўсди, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, ғоявий жиҳатдан чиниқди, республикамизнинг халқ хўжалиги, шу жумладан, қишлоқ хўжалиги ва айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик соҳасидаги раҳбарликни анча яхшилади.

Яқинда Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг VI пленуми бўлиб ўтди. Пленум «Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари муносабати блан колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва қишлоқда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги масалани муҳокама этди ва бу масала юзасидан махсус қарор қабул қилди.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг пленуми партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар соҳасида қўлга киритилган ютуқларни қайд қилиш блан бир қаторда партия ташкилотларининг ишларидаги ва айниқса оммавий-сиёсий ишларни олиб боришдаги кўпгина камчиликларни кўрсатди ҳамда бажарилиши лозим бўлган вазифаларни белгилаб берди.

Республиканинг Сурхондар'ё, Бухоро ва Фарғона областьларида ҳалигача бошланғич партия ташкилоти бўлмаган колхозлар бор. Айрим колхозларнинг партия ташкилотлари а'золарининг сони жиҳатидан кичик, ташкилий жиҳатдан бўш. Шунинг натижасида бу партия ташкилотлари колхоз ишларига етарли раҳбарлик қилишга ожизлик қилаётирлар. Вазифа—бундай партия ташкилотларини ҳартарафлама мустаҳкамлаш, уларнинг ишларини яхшилаш ва бу ташкилотларга раҳбарликни кучайтиришдан иборат. Бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва улардаги а'золар сонини кўпайтириш, коммунистларни жой-жойига қўйиш ҳамда колхоз партия ташкилотининг раҳбарлик ролини оширишда колхозларни йириклаштириш алоҳида аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам область ва район партия ташкилотлари ана шу масалага алоҳида э'тибор қилишлари лозим.

Айрим область ва район партия комитетлари ўз ишларида бошланғич партия ташкилотларига суяниб иш олиб бормайдилар, уларнинг ишига ҳартарафлама раҳбарлик қилмайдилар, партия ва ҳукумат қарорларининг шу бошланғич ташкилотлар орқали амалга оширилишига етарли баҳо бермайдилар. Ана шунинг натижасида бирқанча бошланғич партия ташкилотлари суст ишламоқдалар. Ба'зи партия а'золари ва кандидатлар актив партия ишларига жалб қилинмаган. Улар ишлабчиқаришда авангардлик ролини бажармайдилар, ўз ғоявий савияларини ошириш устида ишламайдилар.

Тошкент, Сурхондар'ё ва Хоразм областьларининг айрим район партия комитетлари колхоз партия ташкилотларининг секретарьлари блан ишлашни унутиб қўйганлар. Уларни партия ишларига ўргатишга етарли э'тибор бермайдилар, семинарлар ўтказмайдилар, партия ишидаги ижобий тажрибаларни оммалаштирмайдилар, энг муҳим масалалар бўйича бошланғич партия ташкилотларининг секретарьларига етарли йўл-йўриқ бермайдилар. Вазифа — бошланғич партия ташкилотига раҳбарлик қилишни ҳартарафлама кучайтириш, илғор тажрибаларни кенг ёйиш, бошланғич партия ташкилотларининг ҳисоботларини район ва область партия комитетларининг бюроларида мунтазам равишда эшитиб бориш ва уларга ўз вақтида йўл-йўриқ бериб туришдан иборатдир.

Андижон, Фарғона, Бухоро, Хоразм ва Қашқадар'ё областьларида кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш масалаларига етарли э'тибор қилинмаётир. Кадрларни танлаш, ишчан, талантли, қобилиятли, сиёсий тайёргарлиги етарли бўлган ёш кадрларни раҳбарлик ишларига дадиллик блан кўтариш керак.

Меҳнаткашлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш энг муҳим вазифадир. Колхоз, совхоз ва МТСларда оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириш, улардаги партия ташкилотларининг ишини ҳар жиҳатдан яхшилаш алоҳида аҳамиятга эгадир. Охунбобоев, Тошлоқ, Избоскан, Ойим, Бўка, Ховос, Хўжайли, Шоббоз, Жомбой районларида оммавий-сиёсий ишлар қониқарсиз олиб борилмоқда, оммавий-сиёсий ишлар расмият юзасидан, талабга жавоб бермайдиган даражада ва паст савияда олиб борилмоқда. Кўпгина раҳбар партия ходимлари қишлоқ меҳнаткашлари олдида доклад ва лекциялар ўтказишга етарли аҳамият бермайдилар. Ўзлари доклад ва лекция қилмайдилар. Ваҳолонки, меҳнаткашлар оммаси ўртасида лекция пропагандасини кучайтириш коммунистик тарбиянинг энг муҳим қисмидир. Партия ташкилотларининг раҳбарлари бу ишда биринчи сафда туришлари лозим.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг VI пленуми Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги маданий-оқартув муассасалари комитети, радио ахборот комитети ва Кинематография министрлиги ҳамда уларнинг жойлардаги органлари қишлоқ аҳолисига маданий хизмат қилишни яхши йўлга қўймаганлигини жуда тўғри кўрсатиб берди.

Қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш, кўплаб кинофильмлар кўрсатиш, турли темаларда доклад, лекция ва суҳбатлар ўтказиш, меҳнаткашларнинг ҳамон ўсаётган талабларига жавоб бериш, физкультура ва спорт ҳамда ҳаваскорлик тўгаракларининг сонларини кўпайтириш ва уларнинг ишларини яхшилаш, радио эшиттиришни кенг кўламда олиб бориш керак. Қишлоқ кутубхоналари, қироатхоналари, клублар, маданият саройлари меҳнаткашларимизнинг ҳамон ўсаётган талабларига жавоб берарли даражада ишласин, дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилсин. Оммавий-сиёсий ишлар эскилик сарқитларига қарши, хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлиш ҳолларига қарши қаратилиши лозим. Оммавий-сиёсий ишларни шундай уюштириш керакки, дангасалик, прогулчилик, давлат ҳақига хиёнат қилиш, тўрачилик, шахсий манфаатни жамият манфаатидан устун қўйиш ҳолларига кескин хотима берилсин. Хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлувчилар қаттиқ жавобгарликка тортилсин, хотин-қизларни хўрлаш, уларга паранжи ёпинтириш, ёш қизларни эрга бериш ва уларни ўқишдан четлаштириш ҳолларига қат'ий чек қўйилсин. Хотин-қизларни дадиллик блан раҳбарлик ишларига кўтариш масаласига алоҳида э'тибор қилиш керак.

СССР Министрлар Совети 1950 йил 11 январьда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида махсус қарор қабул қилган эди. Бу қарорни тўла-тўкис бажариш учун, пахтачиликни янада ривожлантириш учун, жонажон Ватанимизга янада кўп пахта етказиб бериш учун ҳамма куч ва имкониятлардан фойдаланишимиз керак. Партия ва ҳукумат пахтачиликни бундан кейин ҳам ривожлантириш учун ҳамма шароитларни яратиб берганлар. Вазифа—мана шу имконият ва шароитлардан кенг фойдаланиш блан бир қаторда ҳамма куч ва воситаларни пахтачиликни ривожлантириш сталинча программасини бажаришга сафарбар қилишдан иборат бўлиши керак.

Республикамиз пахтакорлари ўзларининг фидокорона меҳнатлари натижасида бу йил мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир жуда мас'улиятли пайт келди. Эртаиндин пахта терими бошланади. Партия ташкилотларимизнинг жанговар вазифаси бутун кучни пахта йиғим-теримини уюшқоқлик блан ўтказиш, бир грамм пахтани ҳам нобуд қилмай давлатга топшириш ва Ватан олдида, ўртоқ Сталин олдида олинган социалистик мажбуриятни шараф блан адо этишдан иборатдир. Бу республикамиз партия ташкилоти учун жиддий синовдир.

Шубҳа йўқки, республикамиз партия ташкилоти ВКП(б) Марказий Комитетининг раҳбарлиги остида, улуғ Сталин етакчилигида ўз олдига қўйилган бу мас'улиятли вазифани бажариш учун бутун кучларини сафарбар қилади ва барча имкониятлардан тўла фойдаланади.

Москвада Шахтёрлар кунига бағишланган тантанали мажлис

26 августда Москвада, Союзлар Уйининг Колонна залида Шахтёрлар кунига, совет кончиларининг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари кўриги кунига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Колонна зали байрамдагидек безатилган. Саҳнанинг тўрига гулдасталар блан ўралган қизил бахмал устига В. И. Ленин блан И. В. Сталиннинг катта портретлари қўйилган.

Залга икки мингдан ортиқ киши — пойтахтдаги партия ва совет ходимлари, олимлар, шахтёрлар—Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Сталин мукофоти лауреатлари, кўмир саноати министрлигига қарашли корхоналарнинг стахановчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари тўпландилар.

Президиум столи ёнида кўмир саноати министри А. Ф. Засядько, металлургия саноати министри А. Н. Кузьмин, нефть саноати министри Н. К. Байбаков, СССР Бинокорлик материаллари саноати министри П. А. Юдин, ВЦСПС раиси В. В. Кузнецов ва бошқалар ўтириптилар.

Мажлис қатнашчилари узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини фахрий президиумга сайлайдилар.

Кўмир саноати министри ўртоқ Засядько Шахтёрлар куни тўғрисида доклад қилди.

— Бутун дун'ёда тинчлик таянчи бўлган бизнинг мамлакатимизда, — деди докладчи, — Шахтёрлар куни сиёсий активлик ва меҳнат соҳасидаги ғайрат ғоят ўсган бир вазиятда байрам қилинмоқда. Совет халқи большевиклар партиясининг ва улуғ Сталиннинг етакчилигида урушдан кейинги бешйиллик планни муваффақиятли суратда бажармоқда.

Халқ хўжалигининг ҳамма тормоқлари блан бирга Совет Иттифоқининг кўмир саноати ҳам анча катта муваффақиятларга эришди. Чиқарилаётган кўмир миқдори бешйиллик планнинг сўнгги йилига мўлжалланган миқдордан ортиб кетди. Кончилар Шахтёрлар куни муносабати блан тинчлик вахтасида ишлаб, мамлакатимизга пландан ташқари кўп кўмир бердилар.

Ўртоқ Засядько докладининг охирида ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси ўртоқ И. В. Сталин шарафига табрик сўзларини айтади. Ҳамма унинг бу сўзларини гулдурос қарсаклар блан ма'қуллайди.

Мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ блан ўртоқ И. В. Сталинга табрикнома қабул қилдилар. (ТАСС).

Совет Иттифоқи шахтёрларидан

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси

Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович!

Бугун мамлакатимиз умумхалқ байрами—Шахтёрлар кунини нишонламоқда. Ана шу шодиёна кунимизда биз, совет шахтёрларининг кўп минглик армияси Сизга, дўстимиз, отамиз ва устозимизга мурожаат қилиб, қизғин саломларимизни йўллаймиз, совет мамлакати халқларининг бахт ва қувончи учун, севикли Ватанимизнинг саодати учун узоқ йиллар сиҳат-саломат ва бардам бўлишингизни тилаймиз.

Совет кишилари бу йил Шахтёрлар кунини сиёсий активлик ва меҳнат соҳасидаги ғайрат янада ўсган бир вазиятда кутиб олмоқдалар. Совет халқи коммунистлар партиясининг раҳбарлиги остида, мамлакатимизда коммунизм қуриш юзасидан Сиз чизиб берган буюк режаларни амалга ошириб, урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни муваффақиятли суратда тўла-тўкис бажариш арафасида турипти.

Шахтёрлар бутун совет халқи блан биргаликда, Сиз туғилган куннинг 70 йиллиги шарафига ўтказилган умумхалқ социалистик мусобақасида баланд руҳ блан қатнашдилар. Совет шахтёрлари, қадрдон ўртоқ Сталин, Сизга бўлган чексиз муҳаббат ва садоқатларини ана шу мусобақада янги ютуқ ва муваффақиятлар блан нишонладилар.

Қадрдон ўртоқ Сталин, 1949 йилда кўмир чиқариш планини муддатидан илгари бажариш ва бутун кўмир саноатида кўмир чиқаришни бешйиллик планда 1950 йилга мўлжалланган даражага етказиш юзасидан ўз устимизга олган мажбуриятларимизни шараф блан бажарганлигимизни Сизга хурсандчилик блан изҳор қиламиз.

1949 йилда кўмир чиқариш плани муддатидан илгари бажарилди. Саноат, транспорт, электр станциялар пландан ташқари неча миллион тонналаб ёқилғи олди. 1949 йилнинг IV кварталидаёқ бутун кўмир саноатида чиқарилган кўмир урушдан кейинги бешйиллик планда 1950 йилга мўлжалланган миқдорга етди.

1949 йилда халқ хўжалиги 1948 йилдагига нисбатан 12,6 процент ортиқ кўмир олди. Шу вақт ичида кўмир саноати ишчиларининг меҳнат унуми 8,7 процент ошди.

Шахтёрлар 1950 йилда кўмир саноатини янада ривожлантириш ва техникани мукаммаллаштириш, ишлабчиқаришни яхши уюштириш ҳамда меҳнат унумини ошириш учун социалистик мусобақани янада қизитиб юбордилар.

Ўртоқ Сталин, совет шахтёрлари социалистик Ватанимизни янада яшнатиш ва унинг қудратини ошириш учун зарур бўлган кўмир саноатини ривожлантириш йўлидаги бу курашда янгидан янги муваффақиятларга эришганликларини Сизга ма'лум қиламиз.

1. 1950 йилнинг етти ойи мобайнида кўмир саноати министрлиги бўйича чиқарилган кўмир ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11,7 процент, коксланучи кўмир эса 12 процент ортди.

Биз Шахтёрлар кунигача мамлакатимизга давлат планидан ташқари бир миллион тонна кўмир бердик. Артемуголь, Донбассантрацит, Ростовуголь, Тулауголь ва Карагандауголь комбинатлари пландан ташқари кўмир чиқариш юзасидан бутун 1950 йилга қабул қилинган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Коксланучи кўмир чиқариш юзасидан олинган мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилди. Кўмир саноати Шахтёрлар кунигача йиллик мажбурият бўйича 335 минг тонна ўрнига пландан ташқари 440 минг тонна коксланучи кўмир берди.

2. Немис-фашист босқинчилар томонидан тамомила вайрон қилинган Донец ҳавзаси 1949 йилнинг IV кварталидаёқ урушдан аввалги даражага етди ва ҳозирги вақтда мамлакатга урушдан аввалги 1940 йилдагига нисбатан неча минг тонналаб ортиқ кўмир бермоқда.

3. Меҳнат унумининг оширилиши натижасида кўмир чиқариш тобора ортмоқда. Шу йилнинг етти ойи мобайнида ишчиларнинг меҳнат унуми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент, шу жумладан, Донбассда 10,5 процент, Кузбассда 14,7 процент, Қарағандада 18,6 процент ортди.

4. 1950 йилнинг биринчи ярмида илғор техника блан та'минланган 20 шахта ва кон ишга туширилди. Шу йилнинг 7 ойи ичида бажарилган қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 1949 йилнинг шу давридагига нисбатан 9 процент ортди.

5. 1950 йилда Шахтёрлар кунигача 1 миллион 100 минг квадрат метр уй-жой қурилиб фойдаланиш учун топширилди. Мамлакатимиздаги кўмир ҳавзаларининг шахтёрлари 1949 йилда ва шу йилнинг 8 ойи ичида икки миллион 800 минг квадратметр янги уй-жой олдилар.

Шахтёрлар яшайдиган шаҳарлар ва посёлкаларда шахтёрларга ва уларнинг оилаларига хизмат кўрсатиш учун шу йилнинг биринчи ярмида 124 маданий-маиший муассаса — мактаб, клуб, маданият саройлари, болалар яслилари, болалар боқчалари, поликлиника ва касалхоналар қурилиб ишга туширилди. Бундай муассасалар эгаллаган майдон 1949 йилнинг шу даврида қурилиб ишга туширилган муассасаларнинг ҳажмидан 1,5 марта ортиқдир.

Биз урушдан кейинги бешйилликнинг сўнгги йилида Шахтёрлар кунини шундай асосий якун ва ютуқлар блан кутиб олмоқдамиз. Бу муваффақиятлар большевиклар партиясининг, Совет ҳукуматининг ва ўртоқ Сталин, шахсан Сизнинг шахтёрлар тўғрисида, кўмир саноатини ривожлантириш тўғрисида кун-сайин қилаётган ғамхўрлигингиз натижасида қўлга киритилди. Бу муваффақиятлар шахтёрларнинг фидокорона меҳнати самарасидир. Шахтёрлар бутун совет халқи блан бирликда коммунистик қурилишнинг янги ғалабалари учун ўз кучлари ва меҳнатларини аямай курашмоқдалар.

Бутун мамлакатимизда тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига имзо тўплаш ғоят баланд руҳ блан ўтди. Совет халқининг ғоят жипслашганлиги ва унинг тинчлик учун курашишга қат'ий бел боғлаганлиги СССР тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстликнинг қудратли таянчи эканлигини барча мамлакатларнинг меҳнаткашларига яна бир марта кўрсатди.

Совет шахтёрлари Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш блан фидорона меҳнат қилиб, Ватанимизнинг куч ва қудратини, бутун дун'ёда тинчлик ишини мустаҳкамлашга қат'ий қарор берганликларини намойиш қилдилар. Донбасс, Кузбасс, Москва ёнидаги ҳавза, Ўрол, Қарағанда шахтёрлари ва мамлакатимизнинг бошқа кўмир ҳавзаларидаги шахтёрлар стахановча тинчлик вахтасида ишламоқдалар ва кун сайин пландан ташқари неча минг тонналаб кўмир чиқармоқдалар.

Ўртоқ Сталин, юртимиз олдидаги ватанпарварлик бурчимизни яхши тушунганимиз ҳолда, Сизнинг доно кўрсатмаларингизни доим эсда тутамиз. Сиз кўмир саноатининг техникасини сабот блан тобора кенг миқ'ёсда мукаммаллаштирмай туриб, шахтёрларнинг меҳнат унумини ва меҳнат маданиятини кескин суратда оширадиган янги машиналар ва механизмларни тез жорий қилиб ўзлаштирмай туриб, кўмир чиқаришни тобора ошириб бўлмайди, деган эдингиз. Ҳозирги вақтда кўмир саноатидаги минг-минглаб ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг бутун ижодий кучи ана шу асосий вазифани бажаришга сафарбар қилинган. Биз дастлабки муваффақиятларимиз тўғрисида Сизга ма'лумот бериш учун тўла асосга эгамиз.

Ҳозирги вақтда кўмир қазиш ва чиқариш, кўмир қазилган жойдан уни темир йўл вагонларига ортиш каби процесслар урушдан аввалдагига нисбатан кўпроқ машиналаштирилди. Кўмир саноати бу процессларни тамомила машиналаштириш арафасида турипти.

Кейинги йилларда бизнинг шахталаримиз янада кўпроқ мукаммал техника блан та'минланди. Бу техника шахтёрларнинг меҳнатини енгиллаштиради. Кейинги йил ичидагина кўмир қазиш ва чиқариш ишлари блан бирқаторда кўмир ортиш каби энг оғир ишларни машиналаштирадиган кўмир комбайнларининг сони уч марта кўпайди. Донбассда кўмирнинг ҳаммаси ёки кўп қисми кўмир комбайнлари ёрдами блан чиқарилаётган шахталар оз эмас.

Бу давр ичида конларда тупроқ-кўмир ва кўмир ортиш блан банд бўлган машиналар сони бир ярим марта ортди. Электровозлар парки 30 процент, конларни мустаҳкамлайдиган конвейерлар эса 25 процент кўпайди.

Машиналар ва механизмлар парки кенгайтирилиши блан бир қаторда шахталар янги, янада кучли машиналар блан та'минланмоқдалар.

Меҳнат унумини ошириш — коммунизм сари муваффақиятли суратда олға қараб қилаётган ҳаракатимизнинг асосий ҳал қилувчи шартидир. Саноатнинг ҳамма тормоқларини янги, янада мукаммал техника блан та'минлаш ва меҳнатни мақсадга мувофиқ уюштириш — меҳнат унумини оширишнинг техник базасидир. Кўмир саноати ана шундай янги техникага эга бўлди. Эндиликдаги вазифамиз — меҳнатни юксак техника талабларига мувофиқ уюштиришдан иборат.

Донбасс шахтёрлари меҳнатни яхши уюштириш тўғрисидаги Сизнинг кўрсатмаларингизни бажариб, ҳозирги вақтда шахталарда ишлабчиқаришни қайтадан қуриш учун курашни қизитиб юбордилар. Бундан мақсад кўмир чиқаришни график асосида уюштириш, я'ни бир кечаю-кундузда бир цикл ишлашга кўчишдир.

Бу усул бутун кўмир саноатини цикл графигига кўчиришга асос яратади. Цикл графиги шахтёрларнинг меҳнат унумини ошириш учун асос бўлади ва шахталарда ишлабчиқариш маданиятини юксалтиради.

Донбасс шахталарининг цикл графиги бўйича қилган ишларининг дастлабки якунлари кўмир чиқаришни ошириш ва меҳнат унумини кўпайтириш учун катта имкониятлар борлигини кўрсатади.

Донбассда цикл графигига тамомила ўтган ва ишлабчиқаришни уюштиришдаги ана шу мукаммал усулни ўзлаштириб олган шахталар илғор шахталардир. Несветайантрацит трестининг 5-нчи шахтасида кўмир чиқариш ишлари цикл графигига ўтказилиши натижасида бир кечаю-кундузда ўрта ҳисобда чиқарилган кўмир 600 тонна ортди, шахтадаги ҳарбир ишчининг меҳнат унуми эса 25 процент кўпайди; айни замонда ишчиларнинг, кон мастерлари ва инженер-техник ходимларнинг иш ҳақи ҳам анча кўпайди. Шу трестга қарашли ОГПУ номли шахтада кўмир чиқариш цикл графигига кўчирилганидан кейин бир кечаю-кундузда чиқарилган кўмир 530 тонна, шахтадаги ҳарбир ишчининг меҳнат унуми эса 18 процент ортди. Шахтантрацит трестига қарашли Петровский номли шахтада кўмир чиқаришнинг цикл графигига кўчирилиши натижасида чиқарилган кўмир миқдори 15 процент ва ишчининг меҳнат унуми 20 процент кўпайди.

Кейинги йил ичида шахта қурилишидаги ишлар ҳам анча кўп машиналаштирилди. Экскаваторлар, шахта қазиш вақтида ишлатиладиган тупроқ ортиш машиналари, кранлар, кўчма компрессорлар, бетон ётқизадиган машиналар ва шувоқ ишлари учун бетон қориштириш машиналари сони бир ярим-икки марта ортди.

Қурилиш ва кон қазиш машиналари ҳамда механизмларидан янада кўпроқ фойдаланиш натижасида шахта қазиш вақтида тупроқни ортиш ишларини машиналаштириш 65 процентгача, ер қазиш ишларини машиналаштириш 81 процентгача, металлоконструкциялар монтажини машиналаштириш 74 процентгача кўпайди.

Конни тиккасига қазиш сур'атлари ўрта ҳисобда 20 процент тезлашди.

Кўмир саноатини тиклаш ва янада ривожлантириш бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун курашда шахта ва қурилишларда янги, ажойиб илғор кадрлар — ишлабчиқариш новаторлари етишди. Улар ўзларининг стахановча меҳнатлари блан жуда кўп ички резервларни очиб бердилар ва улардан фойдаланишга ёрдам қилдилар.

Энг яхши шахтёрларимиз — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари: Донбассда — участка бошлиғи Петр Синяговский, забойщиклардан Иван Валиура, Николай Заводовкин, Пантелей Риндин, Александр Тюренков, Егор Петченко, кўмир комбайнининг машинисти Петр Заварза, пармалаш машиналарининг машинистларидан Ефим Духанин, Иван Смоляков, Андрей Бондаренко; Кузбассда — проходчик Василий Семикин, забойщиклардан Федор Раб, Петр Усов; Ўролда — экскаватор машинисти Николай Панарин, пармалаш машиналарининг машинистларидан Петр Томилов, Ғазиз Ғабдираҳимов, проходчик Алексей Петряков; Москва ёнидаги ҳавзада—участка бошлиқларидан Леонтий Борискин, Василий Пашкевич, пармалаш машинасининг машинисти Иван Филимонов, навалоотбойщик Петр Прохоров, проходчик Федор Лебедь ва бошқалар кўмир чиқариш бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб бормоқдалар.

Ана шу шонли шахтёрлар гвардияси блан бирқаторда илғор стахановчи-механизаторлар, юқори цикл мастерлари, меҳнатни уюштиришдаги янги формаларнинг ташаббускорлари ҳам кун сайин ўсмоқда ва уларнинг сони кўпаймоқда. Булар орасида Донбассда — кўмир комбайнларининг машинистларидан Павел Десятириченко, Евгений Могильников, Федор Бесчеревний, Василий Воропаев, Петр Амелин, Антон Порохня, Иван Гулаг, пармалаш машиналарининг машинистларидан Иван Цигура, Иван Васильев, проходчиклардан Василий Борзих, Кузьма Зрянин, участка бошлиқларидан Алексей Бочарников, Сергей Колодяжний; Кузбассда — комбайн машинистларидан Карп Тихонов, Аполлон Вачковский, пармалаш машинасининг машинисти Михаил Астахов, забойщик Федор Рудник, навалоотбойщик Кузьма Рижев, проходчик Григорий Герасимов; Москва ёнидаги кўмир ҳавзасида — пармалаш машинасининг машинисти Петр Княгницкий, крепильщик Иван Трубачев, проходчик Степан Воробьев; Ўролда — экскаватор машинистларидан Иван Воложенинов, Геннадий Елишев, Владимир Торопов, пармалаш машиналарининг машинистларидан Сергей Калугин, Степан Панов, забойщиклардан Константин Скутин, Александр Савин, проходчик Петр Баяников; Шарқий Сибирьда — пармалаш машинасининг машинисти Владимир Каптигулов, крепильщик Кирилл Прудников, навалоотбойщик Нагимзян Латипов ва бошқа кўп кишилар бор.

Донбассда цикл бўйича ишлашнинг талантли ташкилотчилари участка бошлиқлари — Уваров, Курусь, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Стоянов, Прошунин, Цулейскири, Бушчик, Зенкин ва бошқа ўртоқлар, кон мастерларидан Суднев, Костенко, Королев, Гранкин, Игнатенко, Котляревский, Строганов ва бошқа ўртоқларнинг номлари ҳаммаға ма'лум.

Ҳозирги вақтда неча минглаб шахтёрлар ва шахта қурувчилар янги бешйиллик ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Совет шахтёрлари урушдан кейинги бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш ишига қўшган меҳнат ҳиссалари блан фахрланишга ҳақлидирлар. Аммо, қадрдон Иосиф Виссарионович эришган муваффақиятларимиз блан қаноатланиб қолиш мумкин эмаслигини ажойиб кадрларимиз, шахталаримиз, кон ва қурилишларимиздаги энг янги техника блан кўп даражада яхши ишлай олажагимизни ва ишлашимиз кераклигини, кўпроқ кўмир беришимиз меҳнат унумини янада оширишимиз, ёқилғининг сифатини яхшилаб, қимматини камайтиришимиз, янги шахта ва конларни арзон баҳода тез ва яхши қуришимиз кераклигини ва бу ишлар бизнинг қўлимиздан келажагини биламиз.

Ўртоқ Сталин, биз Сизга ва'да бериб айтамизки, мамлакатимизда коммунизм қурилишининг синалган методи бўлган социалистик мусобақани янада кучайтирамиз, ишларимиздаги камчиликларни йўқотиш учун танқид ва ўз-ўзини танқидни доим кучайтирамиз ва шу асосда кўмир саноатини янада ривожлантирамиз.

Биз, социалистик Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш, мамлакатимизда коммунистик жамиятнинг моддий негизини вужудга келтириш юзасидан Сиз тузиб берган улуғ программани тезликда амалга ошириш учун бутун куч ва имкониятларимизни сафарбар қилишни астойдил истаб, ўз зиммамизга қуйидаги мажбуриятларни оламиз:

1. 1950 йилнинг қолган тўрт ойи ичида пландан ташқари 650 минг тонна кўмир чиқарамиз, шу жумладан, Донбассда 170 минг тонна, Кузбассда 150 минг тонна, Ўролда 175 минг тонна Москва ёнидаги ҳавзада 125 минг тонна, Қарағандада 70 минг тонна, Ўрта Осиёда 40 минг тонна, Шарқий Сибирьда 95 минг тонна, Приморскугольда 30 минг тонна, Сахалинугольда 30 минг тонна ва Грузугольда 32 минг тонна кўмир чиқарамиз.

2. 1950 йилнинг охиригача давлат планидан ташқари 130 минг тонна коксланучи кўмир чиқарамиз, шу жумладан, Донецкда 50 минг тонна, Кузнецкда 40 минг тонна, Қизилда 15 минг тонна ва Қарағандада 25 минг тонна коксланучи кўмир чиқарамиз.

3. Меҳнат унумини доим оширамиз ва 1950 йилнинг IV кварталида меҳнат унумининг 1949 йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент оширилишини та'минлаймиз. Кўмирнинг таннархини тобора камайтирамиз ва сифатини яхшилаймиз.

4. Шахталар, кўмир конлари, кўмирни тупроқдан тозалайдиган фабрикалар қуриш сур'атларини тезлатамиз ва кўмир саноатида янги ишлабчиқариш кувватларининг ишга туширилишини тезлаштирамиз.

1950 йилнинг қолган 4 ойи ичида 930 минг квадратметр ҳажмида уй-жой қуриб, фойдаланишга топширамиз.

Бутун халқ хўжалигини муваффақиятли суратда ривожлантириш учун ўз зиммамизда катта жавобгарлик борлигини билиб, биз Сизга партияли ва партиясиз большевикларнинг ва'дасини, шахтёрларнинг қат'ий ва'дасини бериб айтамизки кўмир саноати олдига қўйилган вазифаларни шараф блан бажариш учун бутун куч ва билимимизни сафарбар қиламиз.

Большевиклар партиясининг, Совет ҳукуматининг ва ўртоқ Сталин, шахсан Сизнинг биз, совет шахтёрлари тўғрисида меҳр блан ғамхўрлик қилаётганлигингиз, э'тибор ва ҳурмат кўрсатаётганлигингизга жавобан янги меҳнат зафарларига эришамиз, социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳрати учун янги ғалабаларни қўлга киритамиз. Бутун тараққийпарвар инсоният социалистик Ватанимизга умид ва муҳаббат блан назар солмоқда.

Қадрдон ўртоқ Сталин, Сизга ва'да бериб айтамизки, бутун, Шахтёрлар кунида Сизнинг олдингизда, бутун совет мамлакати олдида ўз зиммамизга олган янги социалистик мажбуриятларни шараф блан бажарамиз.

Яшасин тинчлик, демократия ва социализм таянчи бўлган улуғ, қудратли Ватанимиз!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Ленин — Сталин партияси!

Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!

Совет халқининг ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг улуғ йўлбошчиси ва устози, совет шахтёрларининг энг яқин дўсти улуғ Сталин узоқ йиллар омон бўлсин!

Бу мактуб Кўмир саноати министрлигига қарашли шахталар, қурилишлар, заводлар ва бошқа корхоналар ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг йиғилишларида муҳокама қилиниб қабул этилган.

Тинчлик ва озодлик куйчиси Нозим Ҳикмат

Уруш оловини ёқувчи империалистларга қарши, тинчликнинг улуғ байроқдори ўртоқ И. В. Сталин етакчилигида курашаётган халқларнинг вакиллари орасида машҳур турк шоири Нозим Ҳикмат ҳам бор. Нозим Ҳикмат 1902 йилда Истамбулда туғилди. У, 14 ёшлик чоғидаёқ ше'р ёзабошлади. Нозим Ҳикматнинг «Менинг ўнтўққиз ёшим», «Совет демократияси», «Мадрид қопқаси тагида», «Ўз нидосини йўқотган шаҳар», «Зоя», «Поль Робсонга» каби жуда кўп ше'р тўпламлари, айрим ше'р ва поэмалари бор.

Нозим Ҳикмат ўз мамлакатининг ички душманларини ҳам, ташқи душманларини ҳам фош қилди. Шоир «Сен» номли ше'рида ватанининг хоини ҳақида, ўз манфаати йўлида халқ ишини сотган душман тўғрисида ғоят зўр ғазаб блан ёзди. Бу ше'рда бундай мисра'лар бор:

«Лак сурилган ботинканг ҳам
Юмшоқ чойшаб,
кровать,
Сенга раҳот берган ҳашам—
Шудир
Бисотинг фақат.
— Шундан ошмас
Дун'ёнг сра,
Баҳосидир —
Учюз лира!».

Шоир «Пьер Лоти» номли ше'рида Туркияга чигирткадай бостириб кираётган америка-инглиз империалистларини фош қилади ҳамда улар дун'ёдаги биринчи социализм мамлакати — ССР Иттифоқига ва халқ-демократияси мамлакатларига қарши агрессия уюштиришда Туркиядан уруш майдони сифатида фойдаланмоқчи бўлаётганликларини очиб ташлайди:

Инглиз фирмаси Армстронгга
Қурол синамоққа керакдир —
майдон,
Анатолия унга—шундай бир майдон.
Фақат.
Буткул.
Майдон каби керакдир бу он.
Аммо тўлиб-тошди сабр косаси.
Замон келди.
Етар.
Бас.
Шарқ бўғилмоқдадир, қисар нафаси.
Жонимизга тегди кутмоқ бу нафас

Нозим Ҳикматнинг асарларида ҳаммадан бурун унинг ватанпарварлиги ёрқин ифодаланган. Шоирнинг ижодиёти ўз ватанига нисбатан чексиз муҳаббат блан суғорилган. У тюрьмада ётганида ҳам ватанпарварлик байроғини баланд кўтариб турди. Нозим Ҳикмат Зоя Космодемьянскаяга бағишланган ажойиб асарида Зоя ўз Ватанининг бахт-саодати йўлида азоб чекиб, ҳалок бўлганини тараннум этиб, бундай деб ёзади:

«Ватанни севганингчун
Душман тайёрлади дор.
Ватанни севганимчун
Мен зиндонда хору-зор!»

Нозим Ҳикмат халқнинг қаҳрамонлиги ягона ирода, ягона интилиш, ягона мақсад блан бирлашган айрим қаҳрамонларнинг фидокорона курашидан таркиб топишини, бу қаҳрамонлар ҳақ иш учун, халқнинг бахт-саодати учун курашиб енгаётганликларини тушунди. Шунинг учун ҳам Нозим Ҳикмат ўз халқини Зоя Космодемьянская каби мислсиз қаҳрамонлик кўрсатишга да'ват этди.

Шоирнинг ёшликда ёзган ше'рлари ҳам ватанпарварлик руҳи блан суғорилган. Турк шаҳарларининг мислсиз қолоқлигини, турк қишлоқларидаги қашшоқ ҳаётни кўрган, у ерларда минглаб ерсиз ва кам ерли деҳқонлар очликдан ўлаётганликларини билган шоир беҳад изтироб чекди. «Анатолия романтикаси» номли ше'рда ерсиз турк деҳқоннинг оғир ҳаётини кўриб алам чеккан шоирнинг қуйидаги мисра'ларини ўқиймиз:

«Ери фақат кафтча бўлса ҳам,
деҳқон—
Еридан айрилмас ҳечқачон».

Туркларнинг қашшоқ шаҳарларида америкалилар ўзларини хўжайинлар деб биладилар. Нозим Ҳикмат «Зоя» номли поэмасида бундай деб ёзади:

«Бурсани билмайсан, москвали қиз,
Бу ерда боғлар бор, ҳар'ён—гулистон,
Бурса—яшил диёр, завқ берар
сўнгсиз...
Аммо эндиликда у—зиндон!».

Нозим Ҳикмат ўз ватанини беҳад севади. Аммо турк ҳукмронлари, инглиз-америка империалистларининг малайлари шоирнинг ватанини халқ учун зиндонга айлантирдилар.

Нозим Ҳикмат ишчилар синфининг ишига астойдил ишонади. Шоир «Куйлак, шим, шапка ва мовут қалпоқ» номли ше'рида ўз синфининг бахтли истиқболини куйлайди. Нозим Ҳикмат «мен» дейилган вақтда Туркия меҳнаткашларини тушунади. У бундай деб ёзади:

«Мен энди олурман қўш мовут
қалпоқ,
ҳатто икки миллион қалпоқ
олурман,
Бунинг учун
барча пролетар —
қашшоқ
Барсалино, Хабик, Манчестер,
Мосан—
Дастгоҳин олмоғи керак қўлига;
Бунингчун
бугунги
қуллар
албатта
Кирмоғи лозимдир эркнинг йўлига!».

Нозим Ҳикмат ўз асарларида динга қарши курашади, дин одамларни нодонлаштириб, уларни ҳақиқий курашдан четга тортишини очиб ташлайди. Унинг «Чарм муқовали китоб» номли ше'ридан қуйидаги мисра'ларни ўқиймиз:

«Меҳнаткаш мазлум қулга
осмон бермади нажот,
Исо,
Мусо,
Муҳаммад —
Кароматн йўқсулга
Бағишламади ҳаёт».

Нозим Ҳикматнинг поэзияси бутун дун'ёга машҳурдир. У фақат ўз ватани халқининггина ишини куйламай, балки озодлик ва мустақиллик учун курашаётган барча халқларнинг орзу-истакларини куйлайди. Чунончи, хитой халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун муваффақиятли курашини шоир беҳад қувониб тараннум этади. У, тюрьма панжараси орқасида ётар экан, хитой халқининг ғалабасидан фахрланиб, бундай деб ёзди:

«Йўқ, табиб, юрагим бу ерда эмас...
Хитой солдатлари дар'ёга тушиб,
Қўлда милтиқ блан, мардона жўшиб
Куйлаган ерлардан у олар нафас».

Нозим Ҳикмат грек ватанпарварлари ўз мамлакатининг мустақиллиги учун, монархист-фашистларга ва инглиз-америка империалистларига қарши курашаётганликларини ёзади. Нозим Ҳикмат дун'ёдаги барча софдил кишилар блан биргаликда, тинчлик учун курашади. У, бутун дун'ёда тинчлик учун олиб борилаётган буюк курашда Совет Иттифоқи етакчилик қилаётганини ёзади. Шоир «Менинг қалбим» деган ше'рида фахрланиб бундай дейди:

«Дун'ёда бир юлдуз бор, кун сайин
ёрқин порлар,
Шу'ласи панжарадан тушганида
хонага,
Қалбим енгил тепади, у таскин берар
менга».

Нозим Ҳикматнинг ше'рлари турк халқини демократик руҳда тарбияламоқда, инглиз-америка сиртмоғидан қутилишда турк халқига ёрдам бермоқда. Шунинг учун ҳам Нозим Ҳикматнинг ше'рларини халқ севиб ўқимоқда, унинг ше'рлари қўлдан қўлга ўтиб юрипти.

Нозим Ҳикмат 1938 йилда демократик қарашлари учун турк тескаричи ҳукмронлари томонидан 28 йилу 4 ойга қамоққа ҳукм қилинган эди. Лекин шоир тюрьмада ҳам озодлик ва тинчлик учун мардона курашини давом этдирди. У, «Зоя» поэмасида шундай ёзади:

«...мен маҳбусман, аммо тирикман
ҳамон!
мисра'ларим жангга кирар беомон!».

Нозим Ҳикматнинг ҳарбир мисраи— Туркия меҳнаткашлари қўлида ўткир қуролдир.

Нозим Ҳикмат Туркиядаги тескаричи ҳукмронларнинг зулмига норозилик билдириб, шу йил 8 апрельда ўзи учун очлик э'лон қилди. Бурсадаги тюрьмага бориб ўзини кўрган мухбирга шоир бундай деди: «...Мен адолат йўлида бошланган умумий курашда қатнашиш орзуси блан яшамоқдаман. Мен қонунга умид боғлаб, 13 йилдан бери сон-саноқсиз аризалар бериб келмоқдаман. Мен адолат тантана қилишини истайман, шунинг учун ҳам ҳаётимни аямайман, халққа сўнгги сўзимни айтаман. Мен очлик э'лон қилиб, ўз ҳаётимни шу блан тугатмоқчи эмасман, балки яшаш, ватанга хизмат қилиш—энг катта умидимдир». Ҳикматнинг бу сўзлари «Оқшом» газетасида босилиб чиққан.

Шу йил 9 апрельда, я'ни шоир очлик э'лон қилган куннинг эртасигаёқ Туркия меҳнаткашлари ва бутун жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг таз'йиқи остида Туркия тескаричи ҳукмронлари ғоят ташвишга тушиб қолдилар. «Оқшом» газетасининг ўша кунги сонида: «Бурсадаги тюрьмада ётган Нозим Ҳикмат бугун шаҳримизга (Истамбулга—Ҳ. К.) келтирилади», деб ёзилди. Газетанинг ана шу сонида шоирнинг ҳарбир софдил кишини ҳаяжонлантирувчи сўзларини ўқиймиз: «Мен умидимни йўқотганим учун очлик э'лон қилмадим, балки яшашни ва эркин нафас олишни истаганим учун очлик элон қилдим».

Мамлакатдаги шафқатсиз террорга қарамай, шу йил 8 апрель куни тараққийпарвар турк жамоатчилиги оташин нотиқ Нозим Ҳикматни ҳалок қилмоқчи бўлган реакциянинг қутиришига қарши норозилик билдирди. Жамоатчилик фикрининг таз'йиқи остида турк матбуоти ҳам сукут сақлолмай, шоирни ҳимоя қилиб чиқди.

Бутун дун'ёдаги тараққийпарвар жамоатчилик, барча совет кишилари, фан ва маданият арбоблари, шоирлар, артистлар, рассомлар замонамизнинг энг яхши шоирларидан бири бўлган Нозим Ҳикматга озодлик берилишини талаб қилиб чиқдилар. Шоирларимиз Нозим Ҳикматга оташин ше'рлар бағишладилар. Шоир Александр Жаров «У яшаши керак!» номли ше'рида Нозим Ҳикматга озодлик берилишини талаб этиб ёзди:

«Ҳамма ерда софдил инсонлар
Қардошига сўрайди нажот,
Қадрдон дўст, жангчи Ҳикматга
Эрк берилсин, берилсин ҳаёт...
Жаллодларни мажбур этамиз,
Зиндон эшиклари очилсин!
У яшасин, яшаши керак!
Бошига эрк нури сочилсин!».

Нозим Ҳикматга озодлик талаб қилиб чиққан кишиларнинг бирдамлиги ғалаба қозонди. Тюрьма эшиклари очилди, демократ шоир Нозим Ҳикмат турк реакциясининг кишанидан озод этилди, шундай қилиб, демократия янги ғалабага эришди.

Нозим Ҳикмат ўз синфининг содиқ фарзандидир. У бундай деб хитоб қилади:

«Менинг йўлим пролетариат блан,
Дўстлар ҳам, ёвлар ҳам билади:
ҳа мен пролетарман!».

Нозим Ҳикмат поэзияга халқ руҳини киргизди, поэзияни кураш қуролига айлантирди. Унинг поэзияси ватан душманларига ва чет эл босқинчиларига қарши курашда халққа хизмат қилмоқда. Машҳур халқ шоири Нозим Ҳикматнинг хизматлари шу қадар каттаки, ҳатто тескаричи турк матбуоти ҳам унинг ижодиётига ижобий баҳо бермасдан қолаолмади. «Оқшом» газетасининг шу йил 7 апрельдаги сонида шоир ҳақида: «Агар ён берилмаса, биз турк тилини ажойиб мукаммаллаштирган ҳамда турк поэзиясини бойитиб, уни ўлмас поэзияга айлантираолган сан'аткорни йўқотамиз» деб ёзилган эди.

Нозим Ҳикмат янги, тараққийпарвар ғоялар асосида асарлар ёзмоқда. Поль Робсонга бағишланган ше'рида Нозим Ҳикмат қутирган душманнинг ожизлигини кўрсатиб, бундай деб ёзади:

«...Робсон, улар бизни куйлатмайдилар,
Модомики улар куйлатмайдилар,
Демак улар қўрқадилар биздан!»

Шоир айтганидай халқларнинг озодлигига таҳдид қилаётган, янги жаҳон урушини тайёрлаётган йиртқичлар халқнинг овозидан, жумладан турк халқининг Нозим Ҳикмат, Маҳмуд Мақол каби энг яхши фарзандлари овозидан, ўтдан қўрққандек қўрқадилар.

Ҳ. КЯМИЛЕВ.
Филология фанлари кандидати.

Қашқадар'ё областида

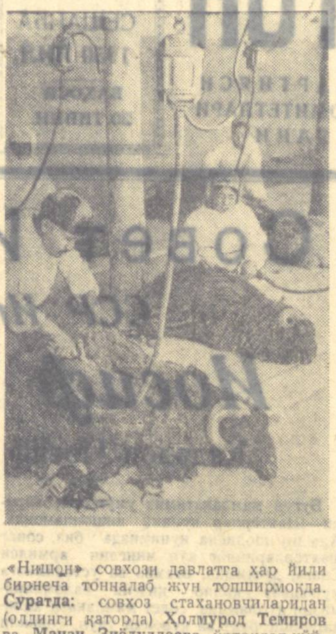

«Нишон» совхози давлатга ҳар йили бирнеча тонналаб жун топширмоқда. **Суратда:** совхоз стахановчиларидан (олдинги қаторда) **Ҳолмурод Темиров ва Манзи Зиёдуллаева** ўртоқлар қўйларнинг жунини қирқмоқдалар.
А. Ашкинезер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

АГИТПОЕЗД

Қарши темир йўл узелининг Қарши, Когон, Самсоново ва Китоб йўлларидаги ходимларига маданий хизмат кўрсатиш мақсадида агитпоезд ташкил этилди. Поездда мингдан ортиқ китоб бор.

Темирйўлчилар клубининг концерт бригадаси ва лекторлар агитпоезд тўхтаган станцияларда лекциялар ўқийдилар ва концертлар берадилар.

ҚИШЛОҚДА КЎЧМА КИНО

Қамаши район кинолаштириш бўлими узоқ қишлоқлардаги колхозчиларга маданий хизмат кўрсатиш мақсадида кўчма кино ташкил қилди. Районнинг Охунбобоев, Чим ва бошқа қишлоқ советларида «Совет Ўзбекистони», «Жуковский», «Константин Заслонов» ва бошқа фильмлар қўйиб берилди.

ЯНГИ КУТУБХОНАЛАР

Мироки район ижроия комитетининг ташаббуси блан ғаллакор қишлоқ советларидан учтасида янгидан кутубхона ташкил қилинди. Шу блан, ҳозир районда 11 та қишлоқ кутубхонаси бор. Бу кутубхоналарни бойитиш учун 19 минг сўмлик турли китоб сотиб олинди.

НАМУНАЛИ МАГАЗИН

Китоб район матлубот жамияти район марказида 4 бўлимдан иборат янги намунали магазин очди.

КОЛХОЗ КЛУБИ

Шаҳрисабз районидаги «Қизил агроном» колхозида 500 кишилик клуб биноси қад кўтарди. Бино ёнида махсус кутубхона бор.

ЗАЕМДАН КАТТА ЮТУҚ

Деҳқонобод районидаги колхозчи С. район марказидаги омонат кассага 2 процентли давлат заёмининг икки сериядаги облигациясини кўрсатди. Облигациянинг бирига 25 минг сўм, иккинчисига 10 минг сўм ютуқ чиқди.

«АЛПОМИШ» ОБЛАСТЬ ТЕАТРИ САҲНАСИДА

Область музикали драма театрининг ижодий коллективи «Алпомиш» пьесасини саҳнага қўйиш учун тайёрлади.

Х. КАРИМОВ.

Совет Ҳукуматининг Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматига нотаси

Генерал Макартурнинг япон ҳарбий жиноятчиларини муддатидан илгари озод қилиш тартиби тўғрисида шу йил 7 мартда 5-нчи сонли буйруқ берганлиги тўғрисида матбуотда хабар қилинган эди. Бу буйруқ Японияда америка оккупацияичи қўшинлари бош қўмондонининг ўз ихтиёрича чиқарган фармонига мувофиқ, асосий ҳарбий жиноятчиларни Токиода Халқаро Ҳарбий Трибунал ҳукми блан белгиланган жазо муддатларидан илгари озод қилиш усулини татбиқ этиш йўлидаги уринишдир.

Шу муносабат блан СССРнинг Вашингтондаги Элчихонаси 11 майда Америка Қўшма Штатларининг Давлат департаментига нота юборди. Совет Ҳукумати бу нотада Макартурнинг Узоқ Шарқда Халқаро Ҳарбий Трибунал тузиш тўғрисидаги битимга хилоф бўлган ва шу Трибунал Уставига, шунингдек Узоқ Шарқ Комиссиясининг «Узоқ Шарқдаги ҳарбий жиноятчиларни қамоққа олиш, суд қилиш ва жазолаш тўғрисида»ги қарорига қарама-қарши бўлган ана шу ҳаракатларини кўрсатиб, Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматининг э'тиборини шунга жалб этди ва Қўшма Штатлар Ҳукуматидан Узоқ Шарқдаги Халқаро Ҳарбий Трибунал томонидан ҳукм қилинган асосий япон ҳарбий жиноятчилари ҳақида қонунга хилоф суратда берилган ана шу 5-нчи сонли буйруқни бекор қилиш учун дарҳол чоралар кўришни талаб қилди.

Америка Қўшма Штатлари Ҳукумати 8 июньдаги жавоб нотасида СССРнинг шу масала юзасидан берган нотаси ҳақида баҳслашмоқчи бўлади ва Макартур томонидан қонунга хилоф суратда берилган буйруқни бекор қилиш чораларини кўришдан бош тортади.

СССРнинг Вашингтондаги Элчихонаси юқорида баён қилинганларга биноан 25 августда Америка Қўшма Штатларининг Давлат департаментига қуйидаги мазмунда нота юборди:

«СССР Элчихонаси Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматининг 8 июньдаги нотасини олганлигини та'кидлайди. Бу нота генерал Макартурнинг Японияда жазо муддатини ўтаётган ҳарбий жиноятчиларни муддатидан илгари озод қилиш мумкинлиги тўғрисида берган буйруғи ҳақида Элчихона томонидан 11 майда юборилган нотага жавобдир. Элчихона Совет Ҳукуматининг топширувига мувофиқ қуйидагиларни ма'лум қилади.

Америка Қўшма Штатлари Ҳукумати ўзининг жавоб нотасида генерал Макартурнинг кўрган тадбирларини қувватлайди ва генерал Макартурнинг Халқаро Ҳарбий Трибунал томонидан ҳукм қилинган ҳарбий жиноятчиларни муддатидан илгари озод қилиш тўғрисида қонунга хилоф суратда берган 5-нчи сонли буйруғини бекор қилиш учун чора кўришдан бош тортади. Ҳолбуки генерал Макартурнинг Узоқ Шарқдаги Халқаро Ҳарбий Трибунал ҳукмларини ижро этиш соҳасидаги ҳуқуқлари мазкур Трибуналнинг 1946 йил 19 январьда қабул қилинган Уставининг 17-нчи моддасига мувофиқ ва Узоқ Шарқ Комиссиясининг Узоқ Шарқдаги ҳарбий жиноятчиларни қамоққа олиш, суд қилиш ва жазолаш тўғрисида 1946 йил 3 апрельда чиқарган сиёсий қарорининг 5-нчи моддасига мувофиқ қаттиқ чекланган эди.

Ма'лумки, генерал Макартур тинчликка ва инсониятга қарши оғир жиноятлар қилганликлари учун Халқаро Трибунал томонидан ҳукм қилинган асосий япон ҳарбий жиноятчиларини муддатидан илгари озод қилиш мумкинлиги тўғрисида қарор чиқариб, бу блан ўз ҳуқуқлари доирасидан чиқиб кетди ва Япония тўғрисида ўзаро келишиб қабул қилинган қарорларни бузди.

Халқаро Ҳарбий Трибуналнинг Устави ҳам, Узоқ Шарқ Комиссиясининг 1946 йил 3 апрельдаги қарори ҳам ҳукм кучга кирганидан кейин ана шу жиноятчиларнинг муддатидан илгари озод қилинишини кўзда тутмайди. Бундай ҳолларда бош қўмондон ана шу тарздаги қарорларни ўз ихтиёрича қабул қилолмайди. Бундай қарорларни қабул қилмоқ учун Халқаро Ҳарбий Трибунал составида вакиллари бўлган барча давлатларнинг розилиги зарур.

Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг муддатдан илгари озод қилиш ҳукмни ўзгартириш эмас деган да'во блан ана шу равшан ҳолатдан кўз юмишга уриниши асоссиздир: жиноятчиларнинг муддатдан илгари қамоқдан бўшатилиши суд ма'мурлари ва ҳукм ижрочилари амал қиладиган ҳуқуқий актларда кўрсатилган бўлсагина, уларнинг муддатдан илгари бўшатилиши ҳукмни бузиш бўлмайди, балки шу ҳукм ижросининг бир формаси бўлади. Бу ҳолда ҳукм ижросининг ана шундай формаси кўрсатилмаган эди ва жиноятчиларни муддатидан илгари бўшатиш, ҳукм шартларидан қат'ий назар, ҳукмнинг жазо муддатини ўтишга доир моддаларни бузди. Ҳукм ўзгартирилмай қолди деб да'во қилиш тюрьмага ҳукм қилинган ва кейинчалик бўшатиб юборилган жиноятчи ҳали ҳам тюрьмада ётипти дейиш бўлур эди.

Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматининг бошқа бирқанча мамлакатларда ҳам жиноятчиларни муддатидан илгари бўшатиб юбориш усули жорий қилинмоқда деб келтирган далили ҳам бош қўмондоннинг бир томонлама кўрган тадбирларини оқлайолмайди, чунки бу ерда гап бирор мамлакатнинг миллий суди томонидан ҳукм қилинган шахслар тўғрисида эмас, балки Узоқ Шарқ учун тузилган Халқаро Ҳарбий Трибунал томонидан ҳукм қилинган жиноятчилар тўғрисида бораётир. Бу Ҳарбий Трибунал ўнбир давлат ўртасидаги келишувга мувофиқ тузилган эди. Бу Трибуналнинг Устави, юқорида айтилганидек, жиноятчиларни муддатдан илгари озод қилишни кўзда тутмайди.

Юқорида баён қилинганларга биноан, Совет Ҳукумати Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматининг Узоқ Шарқ учун тузилган Халқаро Ҳарбий Трибунал томонидан ҳукм қилинган асосий япон ҳарбий жиноятчилари тўғрисида генерал Макартурнинг 1950 йил, 7 мартда қонунга хилоф суратда берган ана шу 5-нчи сонли буйруғини бекор қилиш учун дарҳол чора кўришини талаб этади».

Юқорида келтирилган нотанинг копиялари Узоқ Шарқ Комиссиясининг а'золари бўлган мамлакатларнинг, чунончи: Австралия, Бирма, Буюк Британия, Голландия, Ҳиндистон, Канада, Янги Зеландия, Покистон, Филиппин ва Франция ҳукуматларига юборилди.

Айни замонда СССРнинг Пекиндаги Элчихонаси бу нотанинг копиясини Хитой Халқ Республикаси Марказий Халқ Ҳукуматига топширди.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакциямизга келган бир хабарда Самарқанд область, Булунғур район, Калинин қишлоқ советидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг раиси Саидов ва ферма мудири Қобилов ўз вазифаларига мас'улиятсизлик блан қараб келганликлари натижасида, колхоз чорва моллари қаровсизликдан нобуд бўлаётганлиги ва айрим шахслар томонидан талон-торож қилинаётганлиги кўрсатилган эди.

Булунғур район қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Жўрабеков бу хабар юзасидан текшириш ўтказилиб, унда кўрсатилган фактлар тўғри топилганлигини редакциямизга хабар қилди.

Жамоат мулкининг нобуд ва талон-торож бўлишига сабабчи бўлган колхоз раиси Саидов ва ферма мудири Қобилов ишдан бўшатилдилар. Уларни жиноий жавобгарликка тортиш учун, тергов органлари текшириш ўтказмоқдалар.

☆

Редакциямизга келган бир хабарда Тошкент область, Қуйичирчиқ районидаги М. Горький номли 25-нчи ўрта мактабнинг директори Тўхтабоев ўқув-ўқитув ишларига мас'улиятсизлик блан қараб келганлиги, ўқувчилардан ўқув қуроллари учун пул йиғиб олиб, уларни ўзлаштирганлиги, имтиҳон қоидасини бузганлиги ва хотинига қонунсиз равишда маош тўлаб келганлиги кўрсатилган эди.

Тошкент область халқ маориф бўлими бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди ва та'лим-тарбия ишларини издан чиқариб, ножўя ишлар блан шуғулланиб келган Тўхтабоевни директорлик вазифасидан четлаштирди. Тўхтабоевнинг партия сафида қолиш-қолмаслик масаласини муҳокама қилиш учун тегишли ҳужжатлар район партия комитетига топширилди.

Суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришда янги давр

У. ЮСУПОВ
СССР Пахтачилик министри

СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида» ўртоқ Сталиннинг ташаббуси блан қабул қилинган ва яқинда матбуотда э'лон этилган Қарори мамлакатимизда суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришда янги давр очади.

СССР Министрлар Совети илғор колхоз ва совхозларнинг, шунингдек илмий-текшириш муассасаларининг ортдирган тажрибаларини умумлаштириб ҳамма жойда 3—4 йил мобайнида доимий ариқлар ўрнига муваққат суғориш ариқларидан фойдаланишдан иборат янги суғориш системасига ўтишни зарур деб топди. Бу вазифанинг амалга оширилиши ҳарбир колхоз ва совхозда суғориладиган ерлардан қишлоқ хўжалик экинлари учун тўла фойдаланиш имкониятини беради, қишлоқ хўжалик ишларини комплекс машиналаштиришни тезлатиш, қишлоқ хўжалигида меҳнат унумини кескин суратда ошириш учун ғоят катта янги имкониятлар туғдиради. Натижада мамлакатимизда суғориладиган деҳқончиликнинг маданияти социализмдан коммунизмга ўтиш даврининг юксак талабларига мувофиқ даражага кўтарилади.

☆

СССР Министрлар Советининг Қарори совет пахтачилигини янада юксалтириш учун айниқса муҳим аҳамиятга эгадир.

Буюк доҳийларимиз Ленин ва Сталин революциянинг дастлабки йилларидаёқ суғоришни ривожлантириш ва шу асосда Ўрта Осиёда ҳамда Закавказьеда пахтачилик базалари вужудга келтириш вазифасини қат'ият блан ўртага қўйган эдилар.

1918 йил 17 майда В. И. Ленин Туркистонда суғориш ишларини уюштириш тўғрисидаги декретни имзолади. У Кавказ совет республикаларининг коммунистларига 1921 йил 14 апрельда ёзган мактубида бундай деган эди: «Суғориш ишлари ҳаммадан кўра зарурроқ бўлиб, даставвал ўлкани қайтадан қуради, уни ривожлантиради, ўтмишга хотима беради, социализмга ўтишни мустаҳкамлайди».

Ўртоқ Сталин Совет мамлакатининг халқ хўжалигини тиклашга киришилган дастлабки даврдаёқ қишлоқ хўжалигини юқори даражага кўтариш ва мамлакатимизни об-ҳаво тасодифларига боғлиқ қилиб қўймаслик учун мелиорацияни яхшилаш, деҳқончиликнинг маданиятини юксалтириш юзасидан қат'ий чоралар кўрилиши зарур деб ёзган эди. Ўртоқ Сталин Совет Шарқидаги республикаларнинг навбатдаги вазифаларидан бири «қишлоқ хўжалигини, даставвал суғориш ишларини юксалтиришдан иборат» деб кўрсатган эди.

Большевиклар партияси Ленин ва Сталиннинг кўрсатмаларига амал қилиб, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш вазифасини бажариш учун ғайрат блан курашиб келди ва курашмоқда. Суғориладиган асосий пахтачилик районларида асрлар бўйи давом этиб келган сув танқислиги тугатилди. Сталинча бешйилликлар даврида Ўрта Осиё, Закавказье республикаларида ва Жанубий Қозоғистонда суғориладиган ер майдони 1,7 миллион гектар кенгайди, пахта экинлари эса деярлик икки баравар ошди. Бу республикаларда суғориш ишлари социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ишида ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб қолди. Колхоз тузуми қишлоқ хўжалик ишларини кенг миқёсда машиналаштириш асосида суғориладиган деҳқончиликнинг маданиятини ошириш учун ғоят катта имкониятлар туғдирди.

Илгари, якка хўжалик усули ҳукм сурган шароитда, суғориш ишлари жуда қолоқ эди. Суғориладиган ерлар чорак гектардан бир гектаргача бўлган майда суғориш участкаларига бўлиниб кетган эди. Ҳарбир деҳқон фақат ўз манфаатини кўзда тутиб, ўз ерига алоҳида ариқ очиб олар эди, бошқа хўжаликларнинг манфаатларини сра э'тиборга олмас эди. Ерларни текислаш ҳам қўшнидаги ерларни э'тиборга олмасдан алоҳида равишда ўтказилар эди, бунинг натижасида кўп районларда суғориладиган ерлар паст-баланд, қинғир-қийшиқ бўлиб қолган эди. Ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини суғориш эгри-бугри эгатлар (жўяк)лар орқали ёки ёппасига бостириб суғорилар эди.

Асрлар давомида вужудга келган бу суғориш системаси ҳозирги замон машиналари блан қуроллантирилган ва қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишда юксак агротехникани жорий қилган йирик коллектив хўжаликлар учун мутлақо ярамайдиган бўлиб қолди. Майда суғориш участкаларини тугатиб, чигитни машина блан экиш ва ғўзаларни эгат олиб мукаммал усулда суғориш зарур бўлиб қолди.

Кўп колхозлар давлат ёрдамидан ва ўз имкониятларидан тўғри фойдаланиб, суғориш системасини ва суғориш ишларини тубдан яхшилаш соҳасида йил сайин катта ишлар олиб бордилар, суғориш участкаларини кенгайтирдилар, уларни яхши текисладилар, ортиқча доимий ариқларни тугатиб, улар ўрнига муваққат ариқлар очдилар, уватларни тугатдилар. Худди ана шу асосда илғор колхозларда қишлоқ хўжалик ишлари кенг ҳажмда машиналаштирилмоқда, машиналардан унумли фойдаланилмоқда, илғор агротехника жорий қилинмоқда ва пахта ҳосили тобора оширилмоқда. Бундай колхозларда суғориш участкаларининг катталиги 8—10 гектарни ташкил қилади ва ундан ҳам каттадир.

Бироқ, қишлоқ хўжалик органлари, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари суғориш ишларидаги прогрессив усулларнинг аҳамиятига етарли баҳо бермаганликлари сабабли, илғор колхозларнинг суғориш участкаларини йириклаштириш ва текислаш, доимий ариқларни муваққат ариқлар блан алмаштириш тажрибаси қўллаб-қувватланилмади. Кўпчилик пахтакор колхозларда суғориш участкаларининг катталиги ҳозирги вақтда ўрта ҳисобда 1,5—3—5 гектардан ошмайди.

Жуда кўп майда ариқлари бўлган ана шундай кичик суғориш участкаларининг бўлиши сувнинг кўп нобуд қилинишига олиб келади, суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш имкониятини бермайди, механизацияни янада кучайтиришга тўсқинлик қилади, ерларнинг захланишига ва қишлоқ хўжалик зараркунандалари тарқалишига сабаб бўлади.

Янги суғориш системасига ўтиш мамлакатимизда суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш соҳасида жуда муҳим хўжалик-сиёсий вазифадир. Бу тадбир эндиликда чинакам кенг давлат миқ'ёсидаги вазифа бўлиб қолди. Яқин 3—4 йил ичида суғориладиган деярлик 4,5 миллион гектар ерни янги суғориш системасига кўчириш керак. Бу ишларни бажариш учун давлат жуда унумли ишлайдиган ер қазиш ва ер текислаш машиналари ажратади. Мутахассислар ва колхоз кадрлари тайёрлаш юзасидан кенг программа белгиланди.

Совет халқи СССР Министрлар Советининг янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги Қарорини зўр хурсандчилик блан кутиб олди, бу Қарорни улуғ йўлбошчимиз ва устозимиз ўртоқ Сталиннинг социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигининг яна бир ёрқин ифодаси деб билди.

☆

СССР Министрлар Советининг янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги Қарори нуқтаий назаридан илғор колхозларнинг бу соҳадаги тажрибаси ғоят муҳим ўрин тутади. Тошкент область, Янгийўл районидаги «Коммунист» колхозининг тажрибаси айниқса диққатга сазовордир.

«Коммунист» колхози 1930 йилда ташкил қилинган. Бу колхознинг ери 280 та деҳқон хўжаликлари ўртасида бўлиниб кетган майда пайкаллардан иборат бўлиб, 480 гектарни ташкил қилар эди. Колхоз ерлари четига дарахтлар ўтқазилган жуда кўп майда суғориш ариқлари блан қопланган эди. Ҳатто 1932 йилда, ердан фойдаланиш юзасидан анча катта ишлар қилингандан кейин ҳам, «Коммунист» колхозида 510 та суғориш участкаси бор эди, ҳарбир участканинг катталиги ўрта ҳисобда бир гектардан кам эди. Колхоз ерларидаги доимий ариқларнинг умумий узунлиги 81 километрга етар эди, шундан доимий участка ариқлари 60 километрни ташкил қилар эди. Шундай қилиб колхозда суғориладиган ерларнинг 8—9 проценти экин экиш учун фойдаланилмай келарди. Майда участкаларда ҳайдов тракторларидан фойдаланиш мумкин эмас эди, ер ҳайдашда тракторлар унумли ишлаёлмас эди. Ана шундай шароитда колхоз гектаридан атиги 6—7 центнер пахта ҳосили олиб келар эди.

1937 йилда «Коммунист» колхозида 2—4—5 гектар катталигидаги 230 та суғориш участкаси қолдирилди. Колхоз 30 километрга яқин доимий ариқларни кўмиб юборди. Лекин шундан кейин ҳам тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналаридан унумли фойдаланиш учун қулай шароит йўқ эди.

Бундан кейинги йилларда «Коммунист» колхозида суғориш участкаларини йириклаштириш юзасидан катта ишлар қилинди: ортиқча доимий ариқлар кўмилди, кераксиз уватлар ва йўллар йўқотилди, тут дарахтлари ва бошқа дарахтлар кўчириб ўтқазилди. Ҳозирги вақтда колхознинг илгаридан ишланиб келинаётган ерларида 95 та суғориш участкаси, шундан ҳарбири 10 гектардан кўп бўлган 24 участка бор.

Шу давр ичида 325 гектар захкаш ер ўзлаштирилди, 21 гектар ерда боғ ва токзор барпо этилди, 5 гектар ерда тут кўчатзори ташкил қилинди.

«Коммунист» колхози йириклаштирилган суғориш участкаларида доимий ариқлар ўрнига муваққат ариқлар очиш йўли блан суғоришни уюштиришда катта тажриба ортдирди.

Ма'лумки, пахтачилик агротехникаси тадбирлари комплексидаги энг муҳим тадбирлардан бири суғоришдир. Илғор агротехника бутун суғориш участкасида ерни мумкин қадар оз сув блан бир текис суғоришни талаб қилади. Ғўзани суғоришда қатор ораларини эгат бўйлаб суғориш энг яхши усул деб ҳисобланади. Бундай суғорганда тупроқ тагидан намланади, устки қатлами эса юмшоқ ҳолда туради, тупроқнинг структураси бузилмайди, ерга ҳаво кириб туриши та'минланади.

«Коммунист» колхози раҳбарларининг катта хизмати шундан иборатки, улар суғориш системасини юксак агротехника талабларига ва қишлоқ хўжалик ишларини кенг суратда машиналаштириш талабларига мувофиқ изчиллик блан мукаммаллаштириб бордилар.

Янгийўл районидаги «Коммунист» колхозида ва суғориш участкалари йириклаштирилган бошқа илғор колхозларда ғўзани суғориш шундай ўтказиладики, суғориш участкасига сув етарли миқдорда берилади ва бу сув участкада муваққат ариқлар орқали текис тақсимланади.

Пахта йиғим-теримига большевикча уюшқоқлик блан киришайлик!

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКА ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ

Тожикистон делегациясининг а'золари Фарғона ва Тошкент область колхозларининг далаларида

ФАРҒОНА, (ЎзТАГ). Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси а'золарининг Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ З. Р. Саламатшоев бошлиқ бир группаси Фарғона областига келгандан кейин икки кун давомида Фарғона, Водил, Олтиариқ ва Охунбобоев районларидаги бирқанча колхозларнинг иши блан танишдилар.

Қардош Тожикистон пахтакорларининг вакиллари йиғим-терим олдида ҳосилга ҳосил қўшиш ишлари қандай бораётганлигини диққат блан текширдилар.

Фарғона районининг 1.200 гектардан кўп ерга чигит эккан Каганович номли колхозида П. Мўминова ва Ш. Содиқова ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг далалари меҳмонларни айниқса қизиқтирди. Бу бригадаларнинг ерларида ғўзалар яхши ўсиб, мўл ҳосил тўплаган. Бригада а'золари ғўза парваришини намунали уюштирганлар.

Шу райондаги «Ёш Ленинчи» колхозидаги Ш. Холматов бошлиқ бригаданинг далаларида бутунлай бошқа аҳволни кўриш мумкин. Бригада а'золари ёз давомида ғўзаларни яхши парвариш қилиб келсалар ҳам, август ойида ғўза қатор ораларини ишлашни бутунлай тўхтатиб қўйганлар. Ғўзани суғориш ерни юмшатмасдан ўтказилган. Натижада ғўзалар яхши озиқланаолмай қолган, шоналар тўкилмоқда, гуллаш тўхтаб қолган. Меҳмонлар бошқа колхозларнинг бирқанча бригадаларида ҳам шундай аҳволни кўрдилар. Тожикистон пахтакорлари бу колхозларнинг а'золарига йўл қўйилган хатоларни кўрсатдилар. Меҳмонлар ғанимат вақтни қўлдан бой бермай ғўза парваришини давом эттиришни тавсия қилдилар.

Водил районидаги Молотов номли колхоз а'золарининг иши меҳмонларда яхши таассурот қолдирди. Колхозда мўл ҳосилни йиғиб-териб олишга ҳамма нарса тахт қилиб қўйилган. Йиғим-теримга тайёргарлик, хирмон жойлари тайёрлаш, араваларни ремонт қилиш, этаклар тикиш ва бошқа шу каби ишлар блангина чеклаб қўйилмаган. Колхоз партия ташкилоти катта оммавий-сиёсий ишлар ўтказиб, колхоз а'золарига йиғим-теримдаги вазифаларини тушунтирган. Йиғим-терим планини муҳокама қилишга бағишланган колхоз умумий йиғилишида коммунистлар ва комсомоллар стахановча тинчлик вахтасида туриб ишлаяжакларини айтиб, 10 — 12 тоннадан пахта териш мажбуриятини олдилар.

Колхоз партия ташкилоти ўз кучларини йиғим-теримнинг муҳим участкаларига тақсимлаб қўйган. Пахта йиғим-терими давридаги вазифалар ҳақида агитаторларнинг махсус семинари ўтказилган. Дала шийпонларига электр ўтказилган, радио карнайлари қўйилган.

Тожикистон пахтакорлари Каптархона ва Файзиобод тайёрлаш пунктларининг янги пахта хосилини қабул қилишга тайёргарликларини текширдилар. Ҳар икки пункт тайёргарлик ишларини яхши бажарган.

Меҳмонлар Олтиариқ районидаги Маленков номли колхознинг далаларини бориб кўриб, колхозда мўл ҳосил етиштирилганлигини айтдилар. Айрим туп ғўзаларда 50 та ва ундан ҳам кўп кўсак бор.

Охунбобоев районидаги «Намуна» колхозида тут кўчатзори делегация а'золарининг э'тиборини жалб қилди. Бу колхозда 3 гектар ерда бирнеча ўн минг туп тут кўчати ўстирилмоқда. Йирик баргли тут кўчатлари айниқса катта аҳамиятга эга.

Меҳмонлар Маленков номли колхозда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли Зоология институтининг экспедицияси блан учрашдилар. Улар экспедиция бошлиғи ўртоқ Журавскаянинг қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашдаги янги усуллар тўғрисидаги ахборотини э'тибор блан тингладилар.

☆

ТЎЙТЕПА, (Тошкент области). (ЎзТАГ). Тожикистон пахтакорлари делегацияси а'золарининг Тожикистон ССР Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ С. Масаидов бошлиқ бир группаси Тошкент областидаги колхозларнинг иши блан танишишни давом эттириб, Ўртачирчиқ районининг колхозларини бориб кўрди.

Меҳмонлар Ўртачирчиқ районида юқори ҳосил етиштирган ва йиғим-теримга яхши тайёрланаётган илғор колхозларнинг тажрибасини диққат блан ўргандилар. Ленин номли колхознинг а'золари хирмон жойларини тайёрлаш, йўлларни тузатиш, транспортни тахт қилиб қўйиш блан бирга, ғўзаларни парвариш қилишни давом эттирмоқдалар. Улар пахтанинг очилишини тезлатиш мақсадида зовурларни тозаламоқдалар, бу эса, сизот сувларни қочириш имкониятини беради. Айни бир вақтда Ленин номли колхознинг а'золари сув талаб қилган участкаларда ғўзаларни оз-оздан суғормоқдалар.

«Полярная звезда» колхозининг а'золари ҳам ғўзаларни парвариш қилишни тинмай давом эттирмоқдалар. Ба'зи жойларда ғўза туплари кўсакларнинг кўплигидан эгилабошлаганлиги аниқланган, колхоз а'золари эгилган ҳамма ғўзаларни кўтариб, бир-бирига боғлаб чиқдилар.

Ленин номли ва «Полярная звезда» колхозлари а'золарининг аҳиллик блан ишлаши яхши натижалар берди. Бу колхозларнинг далаларида пахта очилабошлади. Бирнеча кундан кейин йиғим-терим бошланади.

Тожикистон пахтакорлари илғор колхозларнинг тажрибаси районда кенг ёйилмаётганлигини кўрсатиб ўтдилар. «Северний маяк» колхозининг ерлари Ленин номли колхоз ёнида жойлашган. Шунга қарамай, «Северний маяк» колхозида аҳвол бутунлай бошқача. Колхоз правлениеси агротехника қоидаларини бузиб, ғўзаларнинг аҳволини ҳисобга олмай ялпи суғоришни давом эттириш ҳақида буйруқ берган. Биринчи бригаданинг участкасида нам кўплигидан ғўзалар ғовлаб кетган, ҳосил тўплаш секинлашган.

Районнинг бошқа ба'зи колхозларида эса, аксинча, ғўзани суғориш бутунлай тўхтатиб қўйилган. Масалан, Свердлов номли колхозда айрим участкалардаги ғўзалар сув талаб қилса ҳам, суғориш тўхтатиб қўйилган. Натижада ғўзалар чанқатилган. Ба'зи ғўзаларнинг ҳосили тўкилмоқда.

Тожикистон делегациясининг а'золари «Северний маяк» ва Свердлов номли колхозлардаги бундай аҳвол Ўртачирчиқ районининг 2-нчи ва 3-нчи МТСлари, шунингдек район пахтачилик бўлими бу колхозларнинг ишини агротехника жиҳатидан назорат қилиб турмаганликлари натижасида юз берганлигини кўрсатдилар. Пахта мўл ҳосили учун курашнинг ҳал қилучи ҳозирги даврида агрономлардан ҳарбир далачилик бригадасининг ишини кун сайин тинмай қаттиқ назорат қилиш талаб этилади.

Ўртачирчиқ районидаги кўп колхозлар йўл ва кўприкларни ремонт қилишга етарли э'тибор бермаётирлар. Бирқанча колхозларда йўл ва кўприклар тузатилмаган, ба'зи колхозларда эса, бу ишга мутлақо киришилмаган.

Тожикистон делегацияси а'золарининг кўрсатмалари Ўртачирчиқ пахтакорларига ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашда катта ёрдам берди. Текшириш вақтида аниқланган камчиликларни тугатиш юзасидан дарҳол тегишли тадбирлар кўрилди.

Шаҳрисабз МТСининг коллективи (Қашқадар'ё области) пахтани машина блан теришга тайёргарлик кўрмоқда. Суратда: СХМ-48 пахта териш машиналари.

Я. Каминер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Колхозчилар мажбуриятлар олмоқдалар

Андижон район, Хирабек қишлоқ советидаги «Сталин йўли» колхозининг а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги қарорини муҳокама қилиб, пахта йиғим-теримини ўтказиш юзасидан план тузиб чиқдилар. Бу планда пахта йиғим-терим даврида қилинадиган ишлар конкрет кўрсатилган.

Бу йил пахта теримида 270 колхозчи ишлайди. Булардан 36 киши мавсумда 5—8 минг килограммдан пахта теришга ва'да қилди. Ўтган йили колхозда ҳаммадан кўп пахта терган Кимсанхон Ботирова, Эргашхон Абдураҳмонова ва Иноятхон Қурбонова ўртоқлар бу йил энг ками 10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олдилар.

Колхознинг йиғим-терим планига мувофиқ транспорт бригадаси ташкил қилинди. Бригада терилган пахтани ўз вақтида тайёрлаш пунктларига ташиб бериш учун график тузиб чиқди. Аравакаш Каримов ва Олимов ўртоқлар ҳар куни энг ками 3 ярим тонна пахта ташиб беришга ва'да қилдилар.

Колхозда йиғим-теримга тайёргарлик юзасидан барча ишлар тугалланди. Бригада хирмонлари сувалиб тахт қилинди. Тош-тарозилар бригадаларга чиқариб қўйилди.

Колхоз партия ва комсомол ташкилотлари пахта йиғим-терим даврида колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ўтказиш планини туздилар. Ҳозир бу планни амалга ошириш учун тегишли тадбирлар кўрилмоқда.

М. АҲМАДЖОНОВ.

Пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўрилмаётир

Наманган область, Учқўрғон район Қуғайўлмас қишлоқ советидаги колхозларда пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишлари ҳаддан ташқари суст бораётир. Қишлоқ советидаги 375 гектар ерга пахта эккан «Ленинчи» колхозида пахта йиғим-теримига тайёргарлик юзасидан бажарилиши лозим бўлган ишларнинг биронтаси ҳам тугалланган йўқ. Бригадаларда тош-тарозилар ҳозирланмаган, хирмон жойлари тайёрланган эмас. Шунингдек этак, қоп-қанор тайёрлаш ишларига ҳам шу вақтгача киришилмаган.

Колхозда 150 гектар ернинг пахтаси машина блан терилиши керак. Лекин машина блан териш учун бирор гектар ҳам ер ажратилгани йўқ.

Шунингдек қишлоқ советидаги Киров номли, «1 Май» колхозларида ҳам теримчилар учун этак тайёрлаш, хирмон жойлари ҳозирлаш, тош-тарози, араваларни ремонт қилиш ишлари жуда суст бормоқда.

Ҳ. ЭРҒАШЕВ.

МТС пахтани машина блан теришга тайёрланмоқда

Самарқанд область, Пахтакор районида бу йил 1.200 гектар ердаги пахта машина блан терилиши керак. МТС дирекцияси машина блан пахта теришга ўз вақтида пухта тайёргарлик кўрмоқда. МТС колхозлар блан мустаҳкам алоқада бўлиб, пахтаси машина блан териладиган ерларни пухта ҳисобга олиб чиқди. Барча терим машиналари учун керакли асбоблар тахт қилиб қўйилди. Ҳозир теримда ишловчи 13 ҳайдовчи-механик мактабда ўқимоқда.

Ҳ. ЖУНАИДОВ.
Р. ШУКУРОВ.

43 теримчи 10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олди

Тошкент область, Сирдар'ё районидаги «XVIII Партс'езд» биринчи колхозининг а'золари бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олганлар. Колхозчилар далада етиштирилган мўл ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай териб олиб, давлатга топшириш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг пахта йиғим-теримини уюштириш тўғрисидаги қарори ўрганилгандан кейин теримчилар ўз устларига мажбуриятлар олабошладилар. 43 теримчи бу йилги мавсумда 10 минг килограммдан пахта териб беришга ва'да қилди.

Ш. ШОНАЗАРОВ.

Сталин район ўқитувчилар кенгашида

25—26 августда Тошкент шаҳар, Сталин район ўқитувчиларининг янги ўқув йилига бағишланган август кенгаши очилди. Кенгашда район халқ маорифи бўлимининг мудири Ғ. Рашидов «1949—50 ўқув йилидаги та'лим-тарбия ишларининг якунлари ва 1950—51 ўқув йилида ўқиш-ўқитиш ҳамда тарбиявий ишлар» ҳақида доклад қилди.

— Район ўқитувчиларининг август кенгаши Ватанимиз буюк ғалабаларни қўлга киритаётган ва бутун дун'ёда тинчлик иши ғалаба қилаётган бир вазиятда ўтмоқда, — деди ўз докладида ўртоқ Рашидов. — Биз янги ўқув йилига зўр тайёргарлик блан кирмоқдамиз. Партия ва Совет ҳукуматимизнинг яқиндан бераётган ёрдами туфайли районимиз мактаблари барвақт сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди.

Партия ва Совет ҳукумати Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейи муносабати блан райондаги энг илғор ўқитувчилардан 6 кишига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган фахрли унвон берди. Ўнлаб ўқитувчи кўп йиллик қилган самарали хизмати учун СССР орден ва медальлари, «Халқ маорифи а'лочиси» значоклари блан мукофотланди. 11 ўқитувчи Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари блан мукофотланди.

Ўтган ўқув йилида районда та'лим-тарбия ишлари бирмунча яхшиланди, 10-нчи синф ўқувчилари ҳақида ғамхўрлик кучайтирилди, натижада 124 ўқувчи 10-нчи синфни муваффақиятли тамомлаб, олий ўқув юртларига узатилди. Шулардан 18 ўқувчи олтин ва кумуш медаль олишга муваффақ бўлди.

Кенгашда Ўзбекистон ЛКСМ Сталин район комитетининг секретари ўртоқ Аҳмедов «Мактабларда комсомол ишларининг қўйилиши» ҳақида доклад қилди. У, ўз докладида комсомолнинг ўқитиш ишларини янада яхшилашдаги вазифалари ҳақида сўзлади. У, ба'зи мактаб директорлари ва ўқитувчилар коллективи комсомолнинг мактабдаги ролига ҳали тўлиқ тушуниб етмаганликларини танқид қилди.

Ҳар икки доклад юзасидан қизғин музокаралар бошланди. Музокарада сўзга чиққан 34-нчи мактаб директори ўртоқ Мавашов район халқ маориф бўлими ходимларининг мактабларга раҳбарлиги ҳақида сўзлади. У, кенгаш вакилларига мурожаат қилиб, янги ўқув йилида та'лим-тарбия ишларини янада юксак босқичга кўтариш, айниқса бир синфда икки йил қолучилар сонини тугатиш ва илғор педагогларнинг иш тажрибаларидан фойдаланиш ҳақида гапирди. 90-нчи ўрта мактаб физкультура ўқитувчиси ўртоқ Жаводов район мактабларида физкультура ва спорт ишларининг қўйилиши ҳақида гапирди. Район халқ маориф бўлими ва мактаб директорлари ўқувчиларни жисмоний тарбиялаш ишига жиддий э'тибор беришлари керак.

Тошкент шаҳар болалар Марказий техника станциясининг директори ўртоқ А. Борисов район халқ маориф бўлими аппаратидаги ўртоқлар ва мактаб директорлари болалар техника станцияси ишига э'тиборсиз қараб келганликларини танқид қилди. Болалар техника станциясида мактабларда ўқитиладиган барча фанларга оид амалий тажрибалар олиб борилади, аммо тўгаракларга Сталин район мактабларидан жуда ҳам кам ўқувчи қатнашади.

Кенгаш ўз-ўзини танқид асосида ўтди.

Х. АМИНОВ.

Сталин номли тўқимачилик комбинатида

УСКУНАЛАРНИНГ ИШ УНУМИ ОШИРИЛМОҚДА

Комбинатда 1950 йилнинг IV кварталига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ип фабрикаси IV кварталда маҳсулот ишлаб чиқаришни анча оширишни кўзда тутади. Янгидан 5 машина, 21 урчуқ ўрнатилди. IV кварталда ускуналар жадал сур'ат усулига кўчирилади. Биринчи йигирув фабрикасининг тараш бўлимида ускуналарнинг иш унумини ошириш юзасидан тажриба участкаси ташкил этилди. Бунда машиналарга иш унумини оширадиган махсус асбоблар ўрнатилади, чархлаш ишлари каборунд бегуноклари блан бажарилади.

ЁШ ИШЧИЛАРНИНГ ЎҚУВИ

Ўтган ўқув йилида комбинатнинг ёш ишчиларидан қарийб бир минг киши турли олий ўқув юртларида, тўқимачилик техникумида, ишчи ёшлар мактабларида, сиёсий мактаб ва тўгаракларда ўқиб илм олдилар.

Комбинат ҳузуридаги комсомол ташкилоти янги ўқув йилига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Ишчи ёшлар мактабига ва тўқимачилик техникумига ўқувчилар қабул қилиш тамомланмоқда, комсомолларнинг сиёсий мактаблари ва тўгараклари учун 38 пропагандист ажратилди.

ИХТИРО'ЧИЛИК ТАКЛИФЛАРИ

1-нчи йигирув фабрикаси партия бюросининг ташаббуси блан ишчилардан меҳнатни ва иш жойини ташкил қилиш, меҳнат ва ускуналарнинг иш унумини ошириш имкониятларини қидириб топиш масалаларига қаратилган таклифларни тўплаш бошланди. Таклифларни тўплаш учун цехларга яшиклар ўрнатилди.

ПИОНЕРЛАР ЛАГЕРЬЛАРИДА 1.000 БОЛА ДАМ ОЛДИ

Тўқимачиларнинг пионерлар лагерида болалар бу йил ёзда яхши дам олдилар. Лагерьда улар коллекциялар, гербарийлар тайёрладилар. БГТО значоги учун нормалар топширдилар. Болалар лагерьдан бақувват бўлиб қайтмоқдалар. Лагерьда ҳаммаси бўлиб бир минг бола дам олди. Ҳозир сўнгги смена дам олмоқда. Болалар тезда янги куч блан ўқишни бошлайдилар.

ИЛҒОР ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КОЛЛЕКТИВИ

Тўқимачилар саройида комбинат физкультурачиларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда шаҳар физкультура комитетининг раиси ўртоқ Белозерский куйи физкультурачилар коллективига физкультура ҳаракатини ривожлантириш соҳасида эришган ютуқлари учун кўчма қизил байроқ топширди. Комбинат футболчилари қимматбаҳо буюмлар блан мукофотланди. Комбинатнинг футболчилар командасига «Красное знамя» кўнгилли спортчилар жамиятининг республика чемпиони деган фахрли ном берилди.

Г. РОЗЕНБЛИТ.

А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи бригада

Андижон область, Сталинск пахта заводининг коллективи ўтган йилги ҳосилни тозалаш юзасидан топшириқни муваффақиятли бажарди. Мастер Валихон Исомиддиновнинг бригадаси тола ажратиш машиналарини, кучли прессларни сифатли ремонт қилиб, янги мавсумга тайёргарлик кўрмоқда.

Валихон Исомиддинов заводда рус ишчиларининг ёрдами блан оддий қора ишчидан мастер даражасига кўтарилди. Ҳозир унинг бригадасига «А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи бригада» деган фахрий ном берилди. Ўртоқ Исомиддинов катта ташкилотчилик қобилиятига ҳам эга. У, бригада а'золарини меҳнатга онгли муносабатда бўлиш руҳида тарбиялайди. Унинг бригадаси ҳамма вақт график асосида бир ме'ёрда ишлайди. Ўртоқ Исомиддинов бригадаси агрегатларни пухта тозалаш йўли блан толанинг сифатини анча яхшилашга муваффақ бўлди.

В. БОГАТИРОВ.

Ғўзани эгат олиб суғориш ер участкаси ҳарқандай бўлганда ҳам, яхши натижа беради. Ҳарбир далада унинг сатҳига қараб муваққат ариқ олинди. Бу ариқлар бироз қия бўлган ерларда оралиғи 60—80 метр қилиб, жуда қия бўлган участкаларда эса оралиғи 200 метргача қилиб олинади. Муваққат ариқларнинг катталиги культиватор тиркалган ҳайдов тракторларининг эркин ўтишига тўсқинлик қилмайди. Муваққат ариқларнинг ёқаларига ҳам чигит экилади. Суғорувчилар энг тажрибали пахтакорлардан тайинланади. Суғорувчилардан бутун далага сувни жилдиратиб бир текис оқизишни та'минлаш талаб қилинади.

«Коммунист» колхозида йириклаштирилган суғориш участкаларида илғор агротехника қоидалари блан бирга янги суғориш системасидан тўғри фойдаланилиши пахтадан муттасил юқори ҳосил олиш учун шароит яратиб берди. 1948 йилда колхоз давлатга ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 32,6 центнердан пахта топширди. Бу йил гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинди. Бу мажбурият албатта бажарилади.

«Коммунист» колхозининг раҳбарлари эришилган муваффақиятлар блан кифояланиб қолмаётирлар. Улар ҳозиргача қилинган ишларни суғориладиган деҳқончиликнинг маданиятини юксалтиришдаги катта комплекс тадбирларнинг дастлабки, бошлангич даври деб ҳисоблайдилар.

Колхоз ўз олдига яқин 5—6 йил ичида ўз ерларида пахта ҳосилини гектаридан камида 50 центнерга етказиш, шу давр ичида ҳамма қишлоқ хўжалик ишларини комплекс машиналаштириш, ҳарбир ишга яроқли колхозчининг 1949 йилда бир колхозчига тўғри келган 2,3 тонна ўрнига 6—7 тонна пахта етиштиришига эришиш вазифасини қўйди.

Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институти ходимларининг ёрдами блан «Коммунист» колхозининг бутун территориясини қайтадан тузиш бош лойиҳаси ишлаб чиқилди. Бу лойиҳада яхши текисланган катта суғориш участкалари ташкил қилиш, муваққат ариқлардан кенг фойдаланиш йўли блан суғориш системасини яна қайтадан қуриш, сув тақсимловчи зарур иншоотлар, шу жумладан, доимий участка ариқларига иншоотлар қуриш масаласига асосий э'тибор берилган.

Колхозда ҳозирги 95 та суғориш участкаси ўрнига 34 та катта суғориш участкаси бўлади, шундан 22 участкада ҳарбирининг катталиги 20 гектардан ортади. Ҳамма суғориш участкалари ишлаш учун қулай бўлади, қиялигига қараб яхши текисланади. Доимий ариқларнинг узунлиги яна 15 километр қисқаради. Тугатиладиган доимий ариқларнинг бўйидаги тут дарахтлари кўчириб ўтказилади. Колхоз сербарг нав'ли тут дарахтлари ўтқазади. Дарахтларни парвариш қилиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди. Яқин 3—4 йил ичида барг ҳосили камида икки марта оширилади. Экинларни шамолдан ҳимоя қилиш учун далаларни иҳота қилиб дарахтлар ўтқазилади.

Янги суғориш системасига ўтиш соҳасидаги бу ишлар тўрт йилда тамомланиши керак эди. «Коммунист» колхози СССР Министрлар Советининг Қарорини муҳокама қилгач, давлат томонидан бериладиган ёрдамни назарга олиб, белгиланган ишларни икки йилда бажаришга қарор қилди.

Шундай қилиб биз «Коммунист» колхозининг мисолида янги суғориш системасига ўтиш ҳақида ҳукумат томонидан белгиланган тадбирлар социалистик деҳқончилик илғорларининг интилишларига тўла жавоб берганлигини кўрамиз. Большевикча раҳбарликнинг кучи, давлат ва жамоат тузумимизнинг катта устунлиги шундаки, партия, ҳукумат ва бутун совет жамоатчилиги илғор ташаббусни, халқ ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлайди.

СССР Министрлар Советининг янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги Қарори муҳокама қилинаётган дастлабки кунлардаёқ қишлоқ хўжалик илғорлари шу асосда суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан катта планлар белгиламоқдалар, бу айниқса муҳимдир.

Янгийўл районида суғориш участкаларини йириклаштириш ишлари асосан 1951 йилнинг охиригача бажарилади. Яқин 5—6 йил ичида янги ўзлаштирилган 7 минг гектаргача ер суғорилади, пахта майдони 3 минг гектар кенгайтирилади ва пахта ҳосили 45—47 центнерга етказилади. Район ҳозиргига қараганда деярлик икки марта кўп пахта беради.

Фарғона областида пахтачилик янада юксалтирилади. Бирқанча сабабларга биноан, Фарғона областидаги колхозларда майда суғориш участкалари айниқса кўп. Янги суғориш системасига дадиллик блан ўтиш Фарғона областида ҳозирги вақтда фойдаланилмай келган ҳамма сувли ерлардан экин экиш учун фойдаланиш ва пахта етиштиришни икки баравар кўпайтириш учун шароит яратиб беради.

Шубҳа йўқки, эндиликда барча пахтакор районларда суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш учун катта имкониятлар вужудга келади.

☆

СССР Министрлар Советининг янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги Қарори барча қишлоқ хўжалик ходимлари олдига катта талаблар қўяди.

Пахтачилик ва сув хўжалиги органларининг раҳбарлари янги суғориш системасини жорий қилиш соҳасида илғор колхозларнинг тажрибасини ва илмий-текшириш муассасаларининг муваффақиятларини кенг ёйиш ишида ўз олдиларида турган вазифалар даражасида бўлаолмаганликларини тўла тушуниб олишлари керак. Янги, прогрессив курткакларни қандай ўстириш, мамлакатимизда коммунизмни муваффақиятли қуриш учун халқ хўжалиги вазифаларини қандай ҳал қилиш кераклиги тўғрисида ўртоқ Сталин бизнинг ҳаммамизга ҳамиша та'лим бериб келмоқда. Белгиланган программани муваффақиятли бажариш учун энг муҳим шарт—ҳамма ишга яхши раҳбарлик қилиш, шу мақсадда ҳамма мавжуд имкониятларни ишга солиш ва улардан тўғри фойдаланишдир. Ҳамма жойда СССР Министрлар Советининг Қарорини бажариш юзасидан амалий тадбирларни ишлаб чиқишга ва уларни амалга оширишга дарҳол киришиш, бу ишда колхозларга ҳартарафлама ёрдам бериш зарур. Ҳозирги вақтда суғориш тормоқларини қайтадан қуриш соҳасида ишловчи инструкторлар тайёрлашни, сув хўжалиги ташкилотларининг инженер-техник ходимларини ва механизатор кадрларни тайёрлашни уюштиришга алоҳида э'тибор бериш зарур, чунки бундай катта ишда тайёрланган кадрларнинг бўлиши ҳал қилучи аҳамиятга эгадир.

Ҳарбир колхозда янги суғориш системасига тезроқ ўтиш кўп жиҳатдан лойиҳа-қидириш ишларининг ўз вақтида ўтказилишига боғлиқ бўлади. Суғориш участкаларини йириклаштириш, уларни текислаш, суғориш ва коллектор-зовурлар қазиш лойиҳаларини тузишга сув хўжалиги ташкилотларининг барча мутахассислари, агрономлар, механизаторлар ва тажрибали колхоз активлари жалб қилиниши керак. Лойиҳалаш-қидириш ишларини сун'ий равишда чигаллаштириш ярамайди. Суғориш участкаларини йириклаштиришда етарли тажриба ортдирган кўпгина илғор колхозлар мутахассисларнинг ёрдами ва маслаҳати блан суғориш тормоқларини яна қайтадан қуриш схемасини мустақил равишда ишлаб чиқишлари мумкин. Бу эса ишни кенг миқ'ёсда кучайтириб юбориш имкониятини беради.

Машина-трактор станциялари, иҳота дарахтзорлари станциялари ва машина-мелиорация станциялари кучли техника блан қуроллантирилади. Бу станцияларни малакали кадрлар, ремонт базаси блан та'минлаш ҳақида ҳозирданоқ ғамхўрлик қилиш ва дастлабки кунлар-даноқ ҳамма машиналардан унумли фойдаланишга эришиш керак.

Суғориладиган деҳқончилик районларида ва колхозларда СССР Министрлар Советининг Қарорини муддатдан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кучайиб бормоқда. Кўп колхозлар янги суғориш системасига ўтиш ишларини келгуси йилдаёқ тўла бажариш юзасидан социалистик мажбуриятлар олмоқдалар. Бу ишдаги ижодий ташаббусни ҳартарафлама кучайтириш—барча пахтачилик органлари ходимларининг бурчидир.

Сув хўжалиги ташкилотлари янги суғориш системаларини лойиҳалаш ва қуриш соҳасидаги ўз ишларини тубдан қайта қуришлари керак. Суғориш системаларини лойиҳалаш юзасидан ҳозиргача амалда бўлган техник инструкциялар ва нормаларда суғориладиган деҳқончиликдаги илғор тажриба э'тиборга олинмаган. Бу инструкциялар ва нормалар қурувчиларни, гидротехникларни ва агрономларни майда суғориш участкалари ва доимий ариқлари бўлган очиқдан-очиқ эски суғориш усулларидан фойдаланишга нотўғри ундайди. Ирригация-мелиорация институтларида ва техникумларда студентлар фойдаланиб келган дарсликлар ва ўқув китобларида ҳам чалкашликлар кўп. Ана шу техник инструкциялар ва ўқув китоблари ўрнига суғориладиган деҳқончиликда янги суғориш системасининг устунликлари ва амалий усулларини аниқ кўрсатиб берадиган янги техник инструкциялар ва ўқув китоблари нашр этилиши керак.

☆

Социалистик қишлоқ хўжалиги янада юксалмоқда. Совет халқи табиатни ўзгартиришдан иборат сталинча планни ғоят баланд руҳ блан амалга оширмоқда. Суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш бу буюк планнинг энг муҳим қисмидир. Совет Иттифоқининг катта дар'ёларида йирик қурилишлар бошланмоқда. Яқин йилларда Волга, Дон, Днепр, Амудар'ё, Сирдар'ё, Кура, Аракс дар'ёлари янги бирнеча миллион гектар унумдор ерларни суғоради. Бу ерларда, шунингдек ҳамма суғориладиган деҳқончилик районларида колхозчи деҳқонлар буғдой, пахта, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан дун'ёда мисли кўрилмаган энг юқори ҳосил оладилар.

Совет деҳқонлари большевиклар партиясининг синалган раҳбарлиги остида, севикли йўлбошчимиз ва устозимиз ўртоқ Сталиннинг гениал етакчилигида коммунизм қурилишидаги энг муҳим вазифалардан бирини—мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўлкўл қилиш вазифасини муваффақият блан ҳал этадилар.

(«ПРАВДА», 1950 йил, 26 август).

Демократик Германия Миллий фронтининг Миллий конгрессида

Вильгельм Пик доклади

БЕРЛИН, 26 август. (ТАСС). Демократик Германия Миллий фронти Миллий конгрессининг бугунги мажлисида Германия демократик республикасининг президенти Вильгельм Пик «Тинчлик учун, бирлик ва иқтисодий юксалиш учун кураш» ҳақида доклад қилди.

Пик ўз докладининг бошида империалистларнинг ҳарбий тайёргарликлари натижасида Германиядаги ва бутун дун'ёдаги аҳвол кескинлашганлигини айтиб, Қуриядаги америка интервенциясига батафсил тўхталди.

«Немис Миллий конгресси, — деди Пик, — америка авиациясининг Қурия тинч шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилаётганлигига қарши барча немислар номидан норозилик билдиради. Миллий конгресс Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советидан америкалиларнинг қурия хотин-қизларини ва болаларни бомбардимон қилишларини тўхтатиш ва бу ваҳшиёна ҳаракатларнинг ташаббускорларини жавобгарликка тортиш учун дарҳол чоралар кўришни талаб қилади».

Инглиз-америкали империалистлар ва уларнинг немис ёрдамчилари Ғарбий Германияда катта ҳарбий тайёргарлик ишлари олиб бораётганликлари сабабли, — деди сўнгра Вильгельм Пик, — демократик Германия Миллий фронтининг вазифаси бутун Германияда тинчлик учун олиб борилаётган курашни ҳамма воситалар блан қўллаб-қувватлашдан иборатдир. Шу йил 15 октябрьда Германия демократик республикасининг парламент органларига бўладиган сайловлар тинчлик учун бошланган бу курашни кучайтиришда катта аҳамиятга эгадир. Бу сайловлар бутун халқнинг тинчлик сиёсатини якдиллик блан қўллаб-қувватлаши бўлади. Тинчлик сиёсати немис миллатининг ҳаётий манфаатларига жавоб беради.

Пик ғарбий империалистик давлатлар томонидан олиб борилаётган ҳарбий тайёргарлик ишларига тўхталиб, бу империалистик давлатлар ўз ишларида Бонндаги қўғирчоқ ма'мурларгагина эмас, балки уруш чиқаришга интилаётган тескаричи немис монополиячиларига ҳам таянадилар, деди.

Лекин немис халқининг тобора кенг доиралари,—деди Пик,—инглиз-америка сиёсатига қарши чиқмоқдалар. Немис халқининг тобора кенг оммаси Германиянинг бирлигини тикламай туриб, сулҳ шартномаси тузмай туриб ва оккупациячи қўшинларни олиб кетмай туриб немис миллатининг тинчлиги та'минланмажагини тушуниб олмоқда.

Шу муносабат блан Пик бундай деди: миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг асосий вазифалари оккупация ва Рур низомларига қарши, адолатли сулҳ шартномаси тузиш учун ва барча оккупациячи қўшинларни олиб кетиш учун курашишдан, Ғарбий Германиянинг қуроллантирилишига қарши, ҳарбий материаллар ишлаб чиқарилишига қарши, шунингдек ёлланган армия тузилишига қарши курашишдан иборатдир. Германияда ишлаб чиқарилиши мумкин бўлган молларнинг Америка Қўшма Штатларидан келтирилишига қарши, Ғарбий Германиядаги корхоналарнинг ускуналари рақобатга йўл қўймаслик мақсадида олиб кетилишига қарши курашиш зарур, инглиз-америкалиларнинг ҳарбий тайёргарлик ишлари блан боғлиқ харажатларнинг немис халқи гарданига юкланишига қарши, инглиз-америкали губернаторларнинг ва Бонн бошқармасининг Ғарбий Германия блан Германия демократик республикаси ўртасидаги иқтисодий алоқани чеклаш ёки бутунлай тўхтатиш йўлидаги уринишларига қарши, немис маданиятининг хароб қилиниши ва тушкунлигига қарши курашиш зарур.

Пик Германия демократик республикасини иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш ва бешйиллик план муносабати блан экономикани юксалтириш истиқболи масаласига катта э'тибор берди.

Пик яқинда бўладиган халқ сайловлари масаласига ўтиб, бу сайловлар тинчлик учун кураш ишига, сулҳпарвар халқлар блан ва биринчи навбатда буюк Совет Иттифоқи блан дўстлик муносабатларини янада кучайтириш ишига катта ҳисса қўшажагини укдириб ўтди.

Пик ўз сўзини тинчлик учун ва сулҳпарвар халқлар блан дўстлик муносабатларини кучайтириш учун тинмай курашишга чақириб тамомлади.

Вильгельм Пик доклади қайта-қайта гулдурос қарсаклар блан бўлиниб турди. Докладдан кейин конгрессда Ғарбий Германия коммунистлар партиясининг раиси Макс Рейман гапирди.

Ғарбий Германия аҳолиси, — деди у, —шу кунларда Миллий конгресснинг ишини зўр умид ва э'тибор блан кузатиб турмоқда. Миллий конгресс уруш тайёргарлигининг кучайтирилишига ва миллий ҳаракатнинг та'қиб қилинишига қарши миллий курашни янада кучайтиришга ёрдам беради, тинчлик ва миллий мустақиллик учун курашни кучайтиришга ёрдам беради.

Рейман ўз нутқида Аденауэрнинг ва Бонндаги бошқа хоинларнинг Ғарбий Германияни қуроллантириш ва америка қўмондонлиги остида ёлланган немис қўшилмалари тузиш тўғрисидаги талабини миллатга хиёнат қилиш деб қоралади. Аденауэрнинг бу талаби, — деди Рейман, — немис халқини қурбон қилиб, америка империализмига ўз жиноий ниятларини амалга оширишда ёрдам беришга қаратилгандир.

Саноат полицияси хизматчиларининг ёлланган армияга киришдан бош тортишлари, Гамбург порт ишчиларининг ҳарбий материалларни кемалардан туширишдан бош тортишлари, барча меҳнаткашларнинг бу ишчиларга хайрихоҳлик изҳор қилишлари, иш ҳақининг камайтирилишига қарши иш ташлашлар ва бошқалар, — деди Рейман, — миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг кучайганлигидан дарак беради. Ғарбий Германиянинг кўп шаҳарларида коммунистлар газеталари тақиқлангандан кейин корхоналарда гектографда босилган газеталарнинг тарқатилаётганлиги ҳам буни такидлайди. Ниҳоят, тинчлик ҳаракатининг тобора кучайиши ва Миллий конгрессда Ғарбий Германиядан 1.500 га яқин вакилнинг иштирок қилиши ҳам буни яққол кўрсатади. Доирааро пропускалар берилмаганлигига қарамай, бу вакиллар Берлинга келдилар.

Сўнгра Рейман айтдики, ана шу муваффақиятларга қарамай, Ғарбий Германияда миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракатини кучайтириш учун мавжуд имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилгани йўқ. Бинобарин Миллий конгресс Ғарбий Германияда миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракатини кучайтиришда бурилиш нуқтаси бўлиши керак.

Макс Реймандан кейин президент Пик доклади юзасидан бўлган қизғин музокарада Германия демократик республикасидан, шунингдек Ғарбий Германиядан келган вакиллар гапирдилар.

Чжоу Энь-лайнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Трюгве Лига телеграммаси

ПЕКИН, 26 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукуматининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига қуйидаги телеграммани юборди:

«Нью-Йорк» Лейк-Саксесс, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Ли жанобларига.

Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукумати хитой халқининг бирдан-бир қонуний ҳукуматидир. Хитой тескаричи гоминдан тўдаси қолдиқларининг «вакиллари» деб аталган вакиллар Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ҳарқандай органларнинг мажлисалари ва ишларида қатнашиш учун ҳеч қандай ҳуқуққа эга эмаслар, шу сабабдан улар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳамма мажлислари ва органларидан ҳайдаб чиқарилишлари керак. Шу сабабдан мен 1949 йил 15 ноябрьда Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукумати номидан Сизга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси 4-нчи сессиясининг раиси Ромуло жанобларига нота юборган эдим. Мен бу нотада «хитой миллий ҳукумати» нинг Цзян Тин-фу бошчилигидаги «делегацияси» нинг Хитой номидан вакил бўлиб иш кўришга ҳеч қандай ҳаққи йўқ эканлигини кўрсатган эдим. Мен 1950 йил 8 январь, 19 январь, 2 февраль ва 30 майда Сизга ҳамда Ромуло жанобларига ноталар юбордим ва бу ноталарда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти хитой тескаричи гоминдан тўдаси қолдиқларининг ғайри қонуний вакилларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг составидан, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советидан, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Иқтисодий ва Ижтимоий советидан ҳамда Васийлик Советидан дарҳол ҳайдаб чиқарсин деб талаб қилдим. Бу ноталарда Хитой Халқ Республикасининг Марказий халқ ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кенгашларида, шу жумладан, Хавфсизлик Советининг кенгашларида қатнашиш учун Чжан Вэнь-тяньни Хитой Халқ Республикасининг вакили қилиб тайинлаганлиги, Цзи Чжао-тинни Иқтисодий ва Ижтимоий Советдаги вакили қилиб ва Мин Юн-ченьни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Васийлик Советидаги вакили қилиб тайинлаганлиги ҳам билдирилган эди.

Лекин шунга қарамай, хитой тескаричи гоминдан тўдаси қолдиқларининг ғайри-қонуний вакиллари ҳозирги кунгача Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан ва унинг турли органларидан ҳайдаб чиқарилмади. Мен буни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини бузиш ва Хитой Халқ Республикаси 475 миллионли аҳолисининг қонуний талабини менсимаслик деб ҳисоблайман.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 5-нчи сессияси 19 сентябрьда очилиши керак. Шу сабабдан мен Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукумати номидан сизга расмий суратда шуни ма'лум қиламанки, Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси 5-нчи сессиясининг ишларида қатнашиш учун Чжан Вэнь-тяньни Хитой Халқ Республикаси делегациясининг раиси қилиб, Ли И-ман, Чжоу Ши-ди, Цзи Чжао-тин ва Мин Юн-ченьларни делегация а'золари қилиб тайинлади.

Бу телеграммани манфаатдор томонларга ма'лум қилингиз ва Хитой Халқ Республикаси делегациясини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси 5-нчи сессиясининг ишларида қатнаштириш учун зарур чоралар кўргайсиз. Жавобингизни дарҳол телеграф орқали ма'лум қилишингизни сўрайман.

Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукуматининг Ташқи Ишлар Министри

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Пекин, 1950 йил, 26 август».

ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИ НЕРУНИНГ БАЁНОТИ

ДЕҲЛИ, 27 август. (ТАСС). Пресс Траст оф Индиа агентлигининг билдиришига қараганда, Ҳиндистон бош министри Неру америка авиациясининг Қуриядаги тинч аҳолини ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлиги ҳақида матбуот конференциясида қуйидагиларни айтган: «Шимолий Қурия ҳаводан қаттиқ бомбардимон қилинаётганлигига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Ҳиндистон бундай бомбардимонларга қарши чиқади. Бунга сабаб, биринчидан, шуки, гуноҳсиз аҳоли ҳечбир асоссиз қирилмоқда ва, иккинчидан, бундай бомбардимонлар янги жанжал ва қийинчиликларни вужудга келтириши мумкин».

ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИНИНГ СОҒЛИҒИ ҲАҚИДА

РИМ, 26 август. (ТАСС). «Унита» газетаси хабар беради: 25 август кечқурун Турин вилоятидаги Ивреа шаҳрининг касалхонасида Тольяттини даволовчи врачларнинг яна консилиуми бўлди. Консилиумда профессорлардан Дольоти, туринли Бианкалана ва рентгенолог профессор Бертмон қатнашдилар. Рентген блан синчиклаб текширгандан кейин бюллетень э'лон қилинди. Бюллетеньда айтилишича, умуртқасининг 11-нчи бўғини шикастланганлиги сабабли Тольяттининг соғайиш ва дам олиш муддати илгари тахмин қилинганига кўра анча узоқ бўлади.

РИМ, 27 август. (ТАСС). «Унита» газетаси хабар беради: Кеча Ивреа шаҳар касалхонасида Пальмиро Тольяттини даволовчи врачларнинг яна консилиуми бўлди. Консилиумда Рим университети клиникасининг махсус келган директори профессор Чезаре Фругони қатнашди. Консилиумдан кейин бюллетень чиқарилди. Бюллетеньда Тольяттининг тузалаётганлиги, температураси пасаябораганлиги айтилади.

Профессор Фругони «Унита» газетасининг мухбирига, Тольяттининг ҳозирги аҳволи унинг соғлиғи учун хавфли деб айтишга ҳечқандай асос йўқ, деди.

Тольятти Италиядаги демократик ташкилотлардан ва жамоат арбобларидан, шунингдек чет эллардан жуда кўп табрик телеграммалари ва хатлар олмоқда. Жумладан, Италия социалистлар партиясининг раҳбарларидан, Пьемонтнинг 120 минг металлистидан, депутатлар палатасининг раиси Гронкидан, компартиянинг кўп уюшмалари ва секцияларидан тезроқ соғайишни тилаб юборилган телеграммалар олинди.

Кеча Ивреага компартия бош секретарининг ўринбосарлари Секкья ва Лонго келдилар.

Франциядаги Сен-Жюньен шаҳрининг аҳолиси шаҳар бульварини Сталин номига қўйишга қарор берди

ПАРИЖ, 26 август. (ТАСС). Сен-Жюньен шаҳар Совети шаҳар бульварини Иосиф Сталин номига, шаҳар паркини эса Морис Торез номига қўйишга қарор қилди. Аммо, «Юманите» газетасининг билдиришига қараганда, ҳукумат шаҳар Советининг қарорини расмий суратда тасдиқлашга унамаган ва, бундай ҳолда шаҳар Совети шу ишлар блан боғлиқ бўлган харажатларнинг ҳаммасини ўз зиммасига олиши керак, деган.

Газетанинг ёзишича, ҳукуматнинг янги номларни тасдиқлашдан бош тортишига қарамай, шаҳар аҳолиси шаҳар Советининг қарорини якдиллик блан қувватламоқда. Бугун бульвар ва парк номларини ўзгартириш маросими бўлади.

ЭРОНДА ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ ҲАРАКАТИ

ТЕҲРОН, 26 август. (ТАСС). Эрондаги тинчлик тарафдорлари жамиятининг ҳафталик расмий органи «Маслаҳат» газетаси Теҳрон университетидаги бирқанча профессорлар — тинчлик тарафдорлари Эрон жамияти а'золарининг тинчлик йўлидаги кураш ҳаракатига қўшилишга чақириб зиёлиларга қарата чиқарган мурожаатини э'лон қилди. Жамият раиси Бехарнинг айтишича, Теҳронда Стокгольм Мурожаатига ҳозиргача 30 мингга яқин киши қўл қўйган. Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш давом этмоқда.

Газета тинчлик тарафдорлари Эрон жамиятининг баёнотини ҳам э'лон қилди. Бу баёнотда америкалиларнинг Қуриядаги агрессиясига ва америка авиациясининг Қурия шаҳарлари, қишлоқларини ҳамда граждан аҳолини ваҳшийларча бомбардимон қилаётганлигига қарши норозилик билдирилади. Баёнотда чет эл қўшинларининг Қуриядан олиб кетилиши ва Қурия масаласининг Хавфсизлик Советида Шимолий ва Жанубий Қурия вакилларининг иштироки блан ҳал этилиши талаб қилинади.

Чехословакия шахтёрларининг совет шахтёрларига табрик телеграммаси

ПРАГА, 26 август. (ТАСС). Чехословакия кон-руда саноати ходимлари касаба союзи президиуми Прагадаги совет элчихонасига телеграмма юборди. Президиум бу телеграммада Шахтёрлар куни муносабати блан Чехословакиядаги барча кончилар номидан совет шахтёрларини қардошларча табриклайди.

«Биз, — дейилади телеграммада, — социализм йўлидаги вазифаларимизни совет кончилари каби муваффақиятли бажариш учун ўртоқларимиз ва устозларимиз бўлган совет кончиларидан бундан кейин ҳам та'лим олишга ва'да берамиз».

АЛБАНИЯДА ТИТОЧИ ДИВЕРСАНТЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ТИРАНА, 27 август. (ТАСС). Албания телеграф агентлиги билдиради: Албания ички ишлар министрлигининг хабарига қараганда, халқ полицияси ва давлат хавфсизлик органлари Шкодер районида титочи икки диверсантни — Мартин Франи блан Франо Пьетри Марашини ушлаганлар. Мартин Франи ушлаш вақтида ўлдирилган, Франо Пьетри Мараши қўлга олинган.

Мартин Франи ва Франо Пьетри Марашилар халқ ҳокимиятининг ашаддий душманлари бўлиб, Албаниядан қочганлар ва титочилар Югославиясида яшириниб юрганлар. Қамоққа олинган Франо Пьетри Марашининг сўроқ маҳалида айтган гапларига қараганда, улар Подгорицага (Югославияда) келганларидан кейин УДБ (титочилар охранкаси. — **Редакция**) органларига юборилганлар. Бу ерда улар жосуслик ва диверсия ишларини ўргатувчи 15 кунлик курсда ўқиганлар. Ўқиш тамом бўлганидан кейин УДБ органлари уларни қўлларига қурол бериб, жосуслик ма'лумотлари тўплаш, шунингдек Албания давлат арбобларига қарши террор қилиш ҳақидаги топшириқ блан Албанияга юборганлар.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 26 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 26 август эрталаб қуйидаги ахборотни э'лон қилди:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда америка қўшинларининг ва лисинманчи қўғирчоқ қўшинларнинг қарши ҳужумга ўтиш йўлидаги уринишларини қайтариб, душманнинг аскарларига ва техникасига жиддий талафот етказдилар.

Халқ армиясининг жанубий қирғоқ районида ҳужум қилаётган қисмлари америка пиёда аскарлари қисмларига ва денгиз пиёда аскарлари отрядига зарбалар бермоқдалар.

Партизан отрядлари Халқ армияси қўшинларининг ҳужумига мадад бериб, Улсань (Урусан) ва Пусан (Фузан) районларида ўз ҳаракатларини кучайтирмоқдалар.

21 августда Улсань (Урусан) — Пусан (Фузан) темир йўли районида ҳаракат қилаётган партизан отрядлари душманнинг ҳарбий материаллар ортилган поездини ҳалокатга учратдилар.

Халқ армиясининг авиацияси душман қўшинлари тўпланган жойларга, шунингдек душманнинг орқа томонидаги ҳарбий об'ектларга ва йўлларга атака қилмоқда.

ПХЕНЬЯН, 26 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги бугун кечқурун ахборот э'лон қилди, ахборотда бундай дейилади: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда қарши ҳужумга ўтмоқчи бўлиб уринган душманга қарши шиддатли жангларни давом этдирдилар.

Халқ армиясининг Ийсон (Гидйо), Гуньи (Гунчи) ва Тапудон (Тафудо)ни озод қилган қисмлари ҳужумни давом этдириб, аҳоли яшаб турган бирқанча жойларни озод қилдилар.

Бу томонда америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар Халқ армияси қисмларининг ҳужумини тўхтатишга уриниб, бирнеча марта қарши атака қилдилар. Аммо Халқ армиясининг қисмлари бу қарши атакаларни қайтардилар ва душманга кўп талафот етказдилар.

26 августда америка бомбардимончи ва қирувчи аэропланлари Пхеньян, Вонсан (Гензан), Сувонь (Суйген), Нампхо (Тиннампо)га бирнеча марта ҳужум қилиб, бу шаҳарларни ваҳшийларча бомбардимон қилдилар. Бу бомбардимонлар натижасида тинч аҳоли ўртасида қурбонлар бор.

ПХЕНЬЯН, 27 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 27 август эрталаб қуйидаги ахборотни э'лон қилди.

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда душманга қарши шиддатли жангларни давом эттирмоқдалар.

Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар Халқ армияси қисмларининг ҳужумини тўхтатишга уриниб, ҳамма жойда қарши атакаларга ўтмоқдалар. Халқ армиясининг қисмлари бу қарши атакаларни қайтариб ва душманнинг аскарларига ҳамда техникасига зарбалар бериб, ҳужум жангларини кучайтирмоқдалар.

Жанубий қирғоқ районида Халқ армиясининг қисмлари америка қўшинларининг қарши атакаларини қайтариб, шиддатли ҳужум жангларини давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг зенит артиллерияси ҳар куни ҳужум қилаётган америка авиациясига кўп талафот етказмоқда. 24 августда Халқ армиясининг зенит артиллерияси Нампхо (Тиннампо) районида иккита америка қирувчи аэропланини уриб туширди.

ПХЕНЬЯН, 27 август .(ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги бугун кечқурун ахборот э'лон қилди. Ахборотда бундай дейилади: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда душманга қарши шиддатли жангларни давом эттирдилар.

Халқ армиясининг қисмлари америка қўшинларининг ва лисинманчи қўшинларнинг қарши атакаларини қайтариб, ҳамма жойда душманга жиддий зарбалар бермоқдалар ва бирқанча участкаларда ҳужум жангларини давом эттирдилар.

26 августда халқ армиясининг зенит артиллерияси Хамхин (Канко) районида иккита америка қирувчи аэропланини ва Кимчхонь (Кинсен) районида бир америка қирувчи аэропланини уриб туширди.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 август. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг Токиодаги мухбири хабар беради: 26 августда фронтнинг шимолий қисмида Қурия Халқ армиясининг қўшинлари илгари силжишни давом эттирдилар. Шимолий Қурия қўшинлари 25 августда Пуджи тоғини ишғол қилиб, ғарби-жанубий томонга 3 миля силжидилар ва Тэгу (Тайкю)дан 11 миля шимолда тоғ орасидаги Суньдом қишлоғини ишғол қилдилар.

Сўнгра шарқий томонда, Киджидан шимолдаги районда, Шимолий Қурия қўшинлари 25 август кечқурун деярлик 2 миля илгари силжидилар.

Мухбирнинг айтишича, фронтнинг жанубий участкасида Шимолий Қурия қўшинлари Масань (Масан) томонида ҳужумни давом эттирмоқдалар.

ЛОНДОН, 26 август. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Токиодаги мухбири берган хабарга қараганда, фронтнинг шимолий участкасида Шимолий Қурия қўшинлари «зўр бериб ҳужумни давом эттирганлар».

Макартур штабининг хабарига кўра, фронтнинг бу участкасида Ийсон (Гидзйо)дан келадиган йўлда, Тэгу (Тайкю)дан шарқи-шимолда турган Жанубий Қурия қўшинларига қарши айниқса кучли ҳужум қилинмоқда. Штаб хабарида айтилишича, мудофаа қилувчи қўшинлар «ўз позицияларини қўлда сақламоқдалар».

Жанубий қирғоқда америка пиёда аскарлари кечаси тўп ва миномётлардан ўққа тутилгандан кейин мудофаа марраларида шошилиб истеҳкомлар қурмоқдалар.

8-нчи америка армиясининг қўмондонлиги 25 августда 6-нчи Жанубий Қурия дивизияси Чхонпю районида, Тэгу (Тайкю)дан 24 миля шарқи-шимолда, қарши атака бошлаганлигини хабар қилди.

Пхохан (Хокодо) районида Шимолий Қурия қўшинларининг танклар мадади блан қилган кучли ҳужумлари натижасида Жанубий Қурия қўшинлари 2 миля орқага суриб ташланганлар.

НЬЮ-ЙОРК, 27 август. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири 8-нчи америка армияси штабидан олинган ма'лумотларга асосланиб, Қурия Халқ армияси қўшинлари фронтнинг шарқи-шимолий участкасида, Киджи шаҳри районида ҳужум қилаётганликларини хабар беради.

Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири берган хабарга қараганда, Қурия Халқ армиясининг қўшинлари бу районда уч кун ичида 7 миля илгари силжиганлар. Бундан шарқдаги районда Шимолий Қурия қўшинлари Пхохан (Хокодо) шаҳри районида ҳужум жангларини давом эттирмоқдалар.

ҚУРИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИ АМЕРИКА ҚЎШИНЛАРИНИНГ ДАРҲОЛ ҚУРИЯДАН ОЛИБ КЕТИЛИШИНИ ТАЛАБ ҚИЛМОҚДАЛАР

ПХЕНЬЯН, 27 август. (ТАСС). Қурия халқи америка қўшинларини Қуриядан дарҳол олиб кетишни ва Қурия халқига хиёнат қилган асосий жиноятчиларнинг судга берилишини талаб қилмоқда.

Мамлакатнинг ҳамма қисмида оммавий митинглар ўтмоқда. Қурия меҳнаткашлари бу митингларда қурия халқининг баёнотига қўл қўймоқдалар.

ЕДОФ Марказий комитетининг ма'лумотларига қараганда, 23 августгача қурия халқининг Баёнотига 9 миллион 680 минг киши қўл қўйган. Имзо тўплаш лисинманчилар ва америка интервентларидан ҳали озод қилинмаган Шимолий ва Жанубий Кенсан вилоятларидан ташқари Қуриянинг ҳамма қисмида давом этмоқда.

Кенги вилоятининг ўзидагина йигирма икки мингдан ортиқ митинг ўтказилди. Бу митингларда қурия халқининг Баёнотига 1 миллион 380 мингдан ортиқ киши қўл қўйди. Қурия халқи Баёнотга қўл қўйиш блан америкали агрессорларга қарши охиригача курашишга қат'ий бел боғлаганлигини изҳор қилади.

Ўсимликларнинг касалликлари ва зараркунандаларига қарши курашиш тўғрисида Булғория—Совет битими

СОФИЯ, 26 август. (ТАСС). Кеча Софияда ўсимликларнинг касалликлари ва зараркунандаларига қарши курашиш тўғрисида Совет Иттифоқи блан Булғория Халқ республикаси ўртасида тузилган битим имзоланди.

Битимга Булғория ҳукумати номидан ер ишлари министри Титко, Черноколев, Совет ҳукумати номидан СССРнинг Булғориядаги элчиси М. Ф. Бодров қўл қўйдилар.

СОВЕТ СПОРТЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Енгил атлётика бўйича Европа биринчилиги учун бўлган мусобақалар тугади

БРЮССЕЛЬ, 27 август. (ТАСС). Енгил атлётика бўйича Европа биринчилиги учун бўлган мусобақалар тугади.

Эркаклар учун 4×100 масофага бўлган эстафетада биринчи ўринни 41.5 секунд вақт блан СССР командаси, иккинчи ўринни Франция командаси, учинчи ўринни Швеция командаси олди.

Ғов орқали 400 метрга югуришда италияли Филипут бу масофани 51.9 секундда босиб ўтиб, янги европа рекорди қўйди. Иккинчи ўринни 52,4 секунд вақт блан совет спортчиси Литуев олди.

Хотин-қизлар учун 200 метрга югиришда биринчи ўринни Бланкерс-Коэн (Голландия) олди. У бу масофани 24 секундда босди. Сеченова (СССР) 24.8 секундда босиб ўтиб, иккинчи ўринни олди. Совет спортчилари Мальшина 4-нчи, Духович 6-нчи ўринни олдилар.

Эркаклар учун 4×100 метр масофага бўлган эстафетада совет командаси 3 минут 15.4 секунд вақт блан 5-нчи ўринни олди.

Совет спортчиси Канаки молот иргитишда 5-нчи ўринни эгаллаб, бронза медали олди. У 53,09 метрга иргитди.

Дастлабки ма'лумотларга кўра, мусобақалар натижасида СССР енгил атлётикачилари 132 ютуқ (1-нчи ўринни) олдилар. Иккинчи ўринни 119 ютуқ блан Франция, учинчи ўринни 117 ютуқ блан Англия енгил атлётикачилари олдилар.

БОЛЕСЛАВСКИЙ БЛАН БРОНШТЕЙН ЎРТАСИДАГИ ШАХМАТ МУСОБАҚАСИ

☆

МУСОБАҚАДА БРОНШТЕЙН ҒОЛИБ ЧИҚДИ

27 августда Темирйўлчилар Марказий маданият уйида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги номзодлари гроссмейстер И. Болеславский блан Д. Бронштейн ўртасидаги мусобақанинг 14-нчи ўйини бўлди. Оқ доналар блан Болеславский ўйнади.

Саккизинчи юриши блан Бронштейн ўз ўйинини анча кучайтирди. Натижада у отриқча икки пиёдани сақлаб қолди. Шу блан бирга оқ доналарнинг ҳужум бошлаш иложи қолмади. Бронштейн бирқанча кучли юришлар қилиб, Болеславскийнинг ўйинни чигаллаштириш йўлидаги уринишларини қайтарди. Ташаббус қора доналар томонига ўтди. Шу блан бирга Бронштейн ортиқ пиёдаларни ҳам сақлаб қолди. Тез орада қора доналарнинг ҳужуми кучайди. Бронштейн икки донасини бериб, фарзинни ютди. Болеславский мушкул аҳволга тушиб қолди ва 30-нчи юришга борганда таслим бўлди.

Шундай қилиб мусобақа 7,5:6,5 ҳисоби блан гроссмейстер Бронштейннинг ғалабаси блан тамом бўлди.

Белгиланган тартибга мувофиқ, Бронштейн жаҳон чемпиони М. Ботвинник блан учрашиш ҳуқуқини олади. Бу мусобақа 1951 йилнинг бошларида бўлиши керак. (ТАСС).

БИЛДИРИШ

1950 йил 30 август кеч соат 6 да Давлат хавфсизлиги министрлиги клубида (Ленинград кўчаси, уй № 24) Ўзбекистон суд ва адлия органи ходимларининг республика кенгаши очилади.

Ўзбекистон Адлия министрлиги.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари

Б. РАҲМОНОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29 августда **Фарҳод ва Ширин.**

«ЁШ ГВАРДИЯ»—кундуз **Чегарада,** кечқурун **Узоқдаги ёр.**

«НАВОИЙ» (қишки) — кундуз ва кечқурун **У Ватанни ҳимоя қилади.**

«ХЕВА» — **Оқ тиш.**

«ИСКРА» (қишки) — 1-нчи залда кеч соат 9 ва 11 да **Биринчи қўлқоп.**

«ОКТЯБРЬ» — **Денгизчи қизи.**

«ЎЗБЕКИСТОН»—кундуз **Уларнинг ўз Ватани бор.**

«РОДИНА», «ВАТАН», қишки «ИСКРА», ёзги «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун), «УДАРНИК», ёзги «НАВОИЙ», ёзги «ТЕЛЬМАН», «ПУШКИН» кинотеатрларида

МАХФИЙ МИССИЯ

деган янги бадиий фильм кўрсатилади.

Тошкент шаҳар маориф бўлими ҳузуридаги **қатнаб ва сиртдан ўқийдиган**

ЎРТА МАКТАБ

5, 6, 7, 8, 9 ва 10-нчи синфларга

ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўзбек тилида дарслар душанба, чоршанба ва жума кунларида, рус тилида эса сешанба, пайшанба ва шанба кунларида бўлади. Якшанба кунларида якка консультациялар ўтказилади.

Адрес: Шота Руставели кўчаси, 64 (11 ва 13-нчи трамвайнинг «Киров номли парк» остановкаси). Ҳар куни соат 18 дан 21 гача мурожаат қилинсин.

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» РЕДАКЦИЯСИГА

юқори малакали стенографистка ва биринчи қўл машинистка

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Алексеевская кўчаси, 8-нчи уй, 2-нчи қаватда 31-нчи хонага келиб учрашилсин.

Тошкент темир йўлининг ишчилар та'миноти бошқармасига

ишчилар та'миноти бўлимларида ва совхозларда ишлаш учун:

бош ва старший бухгалтерлар, ревизор-бухгалтерлар

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 108-нчи уй, Тошкент темир йўл бошқармаси. Телефон — 36-029, 36-034, қўшимча телефон — 29-86.

«ГОРОСВЕЩЕНИЕ» КОНТОРАСИГА

линия монтёрлари, ремонт бригадирлари, шоферлар, электр тормоқлари мастерлари, вақтинча ишга **ғишт терувчилар**

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Пролетарская кўчаси, 22-нчи уй.

Ўрта Осиё давлат университетига студентларни жойлаштириш учун

ХОНАЛАР КЕРАК

Ижара ҳақи ўзаро келишилади. Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси 35-нчи уйда САГУ профкомига мурожаат қилинсин.

КИРОВ ҚУРИЛИШ КОНТОРАСИГА

Мирзачўлнинг янги ўзлаштирилаётган районларидаги қишлоқ ва колхоз қурилишида ишлаш учун

ҚУЙИДАГИ БИНОКОР ИШЧИЛАР, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАР:

ер қазувчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, сувоқчилар, бўёқчилар, печьчилар, ойнасозлар,

участка бошлиқлари вазифасига **бинокор инженерлар,** прораб ва десятник вазифаларига **бинокор инженерлар ва техниклар, экономистлар,** стажли **секретарь-машинисткалар, бухгалтерлар, омбор мудирлари, омборчилар, шоферлар**

КЕРАК

Шартлари тўғрисида мурожаат қилиш учун адрес: Сирдар'ё станцияси, Киров қурилиш конторасининг экспедицияси.

Почта адреси: Сирдар'ё станцияси, Киров район, Багара қишлоғи, қурилиш конторасининг бошлиғи.

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИГА

Тошкент шаҳрида ишлаш учун: **водопроводчи инженер** ёки иш стажи бўлган **гидротехник, экономист** ва **бош бухгалтерлар**

КЕРАК

Адрес: 1 Май кўчаси, 85-нчи уй.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуш бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат— 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04690. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока», бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1147.